

341.202
๙๔61๓
ร.3

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาดตามความคิดเห็นของนักการศึกษาแล้ว เบล
ในภาคใต้

10 ม.ค. 2539

ปริญญาโท
ทอง
สุชาติ ทาละนาม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

มีนาคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195924

**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอล
ในภาคใต้**

บทคัดย่อ
กลอง
สุชาติ ทาตะนาม

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2538**

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาการคำเภว
ในภาคใต้ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และอายุ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาการคำเภวในภาคใต้ จำนวน 100 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือ ค่าคะแนน
เฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาการคำเภวในภาคใต้ ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักวิชาการศึกษา พบว่า ด้านวิชาชีพ คือ สามารถประสานงานระหว่างองค์กรทางการศึกษา
กับงานมีประสิทธิภาพ ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่น มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้
สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ด้านบุคลิกภาพ คือ การตรงต่อเวลา มีวินัยและความรับผิดชอบ และมี
มนุษยสัมพันธ์ด้านวิชาการ คือ มีความสามารถในการสำรวจรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างเป็น
ระบบ นำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ติดตามผล
การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด อยู่ในระดับที่พึงประสงค์มากเป็นลำดับ

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาการคำเภวในภาคใต้ ที่มีวุฒิการศึกษา
ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และอายุต่างกัน ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา
พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

DESIRABLE CHARACTERISTICS OF EDUCATIONAL OFFICIALS AS PERCEIVED
BY DISTRICT SUPERINTENDENTS IN THE SOUTH

AN ABSTRACT

BY

SUCHAT DHATANAH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

March 1995

This study was aimed at studying and comparing the desirable characteristics of educational officials as perceived by district superintendents in the South classified by their educational qualification, administrative experience and ages.

The subjects consisted of 100 district superintendents in the South. Rating-scale questionnaire was administered. The statistics used was mean, standard deviation and t-test.

The major findings were as follows.

1. The opinion of district superintendents in the South towards the desirable characteristics of educational officials, ranking in professional aspect, there were coordination among education organization efficiently, team work performance and always searching for knowledge and new information. In personality, there were punctual, discipline and responsibility and human relationship. In academic aspect, there were competency in gathering and analyzing data systematically, improve academic administrative by using data evaluation, follow up work performance as planning all were high in desirable level, respectively.

2. There was no significant difference among those of opinions with different education working experience and ages towards the desirable characteristics of educational officials.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... นวพงศ์ ประธาน
(อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์)
..... ธีรวิทย์ กรรมการ
(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน)

คณะกรรมการสอบ

..... นวพงศ์ ประธาน
(อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์)
..... ธีรวิทย์ กรรมการ
(อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน)
..... ธีรวิทย์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลัช จงสืบทพันธ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

..... ธีรวิทย์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ที่ฉันสำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาและความกรุณาต่างสูงของ
อาจารย์จูงใจ แสงพันธ์ุ และอาจารย์ทวลิตี รวศลาจิณ ผู้เป็นประธานและกรรมการที่ปรึกษา
ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นค่ามากในการให้ความรู้ ทักเตือนแนะ การปรับปรุงแก้ไขนับตั้งแต่
เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์ลงได้ และนอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้รับคำแนะนำและความกรุณาที่
กว้างดีทั้งจาก ผู้ทวนศาสตราจารย์ ดร.พลี จงสีพันธ์ุ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่กรุณาเห็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาที่ได้รับจากทั้งสามท่านเป็นค่าทั้ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นค่าต่างสูง ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ ผู้ทวนศาสตราจารย์ทวลิตี เขียววารี คณะศึกษาศาสตร์ และคุณสุภาว
เกื้อเกษม สำนักเลขาธิการ คณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก
ด้วยดีมาตลอด

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะสำเร็จลงไม่ได้ หากไม่ได้รับความกรุณา ความร่วมมือต่าง
ดีทั้งจากศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณและซาบซึ้งในน้ำใจทุก
ทุกท่าน

ขอขอบคุณ คุณสมกิจ กิจบุญวงศ์ สำนักคอมพิวเตอร์ คุณจรินทร์ ทางจิต คุณบาทิษฐ์
รัตนจักร และคุณเกตุดี ลิ้มปานนท์ ที่ได้ช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลและการพิมพ์ ขอขอบคุณ
คุณสมศักดิ์ ลมรรัตนานนท์ คุณไพฑูริย์ ศรีสุนทร คุณสุศักดิ์ หมั่นสระเกษ คุณดาพล
กัณหาภรณ์ และคุณสุพจน์ สุทนต์ ตลอดจนเพื่อนร่วมงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
ตะกั่วป่าทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้กำลังใจในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

ความสำเร็จในการศึกษาค้นคว้านี้ทมิละแล้ว คุณสุภา ทาตะนาม และลูกสาวที่น่ารักทั้งสอง
คือ ลิสรดา และพลาภุทท ที่คอยเป็นกำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด จนสามารถฝ่าฟันปัญหา
และอุปสรรคต่าง ๆ มาได้ด้วยดี

ขอฝากของปริญญานิพนธ์นี้แก่ พลคมบาทุหะคุณบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่าน
ที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ประดุจประทีปแห่งชีวิต ซึ่งผู้วิจัยขอกราบ
พระคุณไว้หมั่นมิรู้ลืม

สุชาติ ทาตะนาม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การบริหารการศึกษา	7
อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	9
หน้าที่และความรับผิดชอบของนักวิชาการศึกษา	11
คุณลักษณะด้านความเปี่ยมล้ำของนักวิชาการศึกษา	24
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
ประชากรที่ศึกษา	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41

5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	58
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	58
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม	80
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	81
ภาคผนวก ค.	85
ภาคผนวก ง.	86
ประวัติของผู้วิจัย	88

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในภาคใต้ จำนวนเก็บรายด้าน	42
2	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในภาคใต้ ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน จำนวนเก็บรายด้าน	43
3	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในภาคใต้ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน จำนวนเก็บรายด้าน ...	44
4	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในภาคใต้ ที่มีอายุต่างกัน จำนวนเก็บรายด้าน	45
5	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในภาคใต้ ด้านวิชาการ จำนวนเก็บรายด้าน	46
6	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในค่าเฉลี่ยภาคใต้ ด้านวิชาชีพ จำนวนเก็บรายด้าน	48
7	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ในภาคใต้ ด้านวิชาคุณลักษณะ จำนวนเก็บรายด้าน	50
8	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของ ศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน	52
9	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของ ศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน	53
10	เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของ ศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ ที่มีอายุต่างกัน	54
11	สรุปคิด เห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามองค์ประกอบ	55

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	โครงสร้างการบริหารงานสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ	13
---	--	----

บทที่ ๑

บทนำ

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมให้มีความคล่องตัวและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น ประกอบกับต้องการให้เกิดเอกภาพในการบริหารงาน จึงกำหนดบทบาทหน้าที่ให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นหน่วยงานตัวแทนกระทรวงศึกษาธิการในส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเป็นศูนย์กลางประสานการดำเนินงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ คือ 1) ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน 2) ศูนย์บริการและประสานงาน 3) ศูนย์ติดตามและประเมินผล

การปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์นี้ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ถือว่าเป็นภารกิจทางด้านวิชาการ และจัดอยู่ในหน่วยงาน 2 งาน คือ งานแผนงานและประชาสัมพันธ์ และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงาน ภาระหน้าที่ในส่วนนี้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ได้มอบหมายให้นักวิชาการศึกษาประจำสำนักงานเป็นผู้ปฏิบัติรับผิดชอบ และจากการประเมินผลการปฏิบัติงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่ผ่านมา เห็นว่ายังไม่ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ อีกทั้งยังมีปัญหาในทางปฏิบัติกันอยู่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (25๕4 : 2) ได้ศึกษาวิเคราะห์และให้ข้อสังเกตว่า การปฏิบัติงานในลักษณะศูนย์ 3 ศูนย์ ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ โดยเฉพาะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ ขาดการศึกษวิเคราะห์เพื่อเข้าไปสู่การวางแผน การบริการและประสานงานยังขาดระบบระเบียบและรูปแบบการประสานงานทำให้เกิดอำนาจการต่อรอง ทำให้การประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปด้วยความยากลำบาก การติดตามประเมินผลขาดเครื่องมือ ขาดนักวิชาการที่จะทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์และติดตามประเมินผล

แม้ว่าสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะจัดให้มีการฝึกอบรมนักวิชาการศึกษามรรฐาเป็นรุ่น ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

ในหน้าที่แล้วก็ตาม ผลการปฏิบัติงานก็ยังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจนัก จากผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (พิพนธ์ เกลี้ยงชา. 2533 : 4) พบว่า นักวิชาการศึกษาประจำสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ ทั้งขาดความรู้ ความเข้าใจ- และประสบการณ์ ด้านการวางแผนและมีปัญหาในการที่จะนำความรู้ซึ่งได้รับจากการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติจริงอีกด้วย

งานวิชาการของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมทั้งงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม รวบรวมข้อมูลสถิติในทุกด้าน เพื่อประกอบการวางแผนดำเนินงาน ต้องประสานแผน แผนงาน โครงการระหว่างกรมกองต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นนักวิชาการศึกษาจำเป็นต้องทำงานเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลหลายฝ่าย เป็นคັນว่า รับนโยบายจากผู้บริหาร ประสานงานกับบุคคลระดับเดียวกัน ตลอดจนให้บริการข่าวสารข้อมูลสารสนเทศแก่บุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการศึกษาจึงควรมีคุณลักษณะที่เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตน จึงจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพได้ กมล ชูทรัพย์ และเสกธีร เหลืองอ่วม (2517 : 165 - 166) ให้ความเห็นว่า การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพได้นั้น คาดหวังได้ว่าคุณลักษณะเฉพาะย่อมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของงานที่ตนรับผิดชอบ ฉะนั้นผู้ปฏิบัติงานจึงต้องมีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัว ความรู้ ทักษะ วิชาเฉพาะ ความรู้ทั่วไป ประสบการณ์ในการทำงาน กิจนิยามารยาท ความซื่อสัตย์สุจริต และมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น เอกชัย กิ่งสุพรรณ (2533 : 59) กล่าวว่า องค์ประกอบที่นับได้ว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะบันดาลให้หน่วยงานมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดได้แก่ คุณลักษณะผู้นำ นักพฤติกรรมศาสตร์หลายท่าน เช่น บาสส์ และไอแวนซ์วิช (Bass. 1981 and Ivancevich. 1977) ต่างก็ยืนยันว่า คุณลักษณะผู้นำมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง

นักวิชาการศึกษาที่ได้รับคัดเลือกเข้าผู้ตำแหน่งประจำสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังขาดคุณลักษณะที่เหมาะสมกับลักษณะงานของสำนักงาน จึงทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษารุ่นแรก ๆ ได้ข้อสรุปว่า ข้าราชการที่รับย้ายหรือโอนมาดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษาส่วนใหญ่คุ้นเคยกับงานธุรการ สังเกตประสบการณ์ทางวิชาการ จึงไม่สมควรปฏิบัติงานในหน้าที่ใดก็ตามมีประสิทธิภาพ (พิพนธ์ เกลี้ยงชา. 2533 : 4) สำนักงานปลัด

กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 271) ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า บุคคลที่จะถูกคัดเลือกเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ นั้น ควรวิเคราะห์และพิจารณาคุณสมบัติที่เหมาะสมกับลักษณะงานและควรมีวิธีการคัดเลือกที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความตั้งใจทำงาน ให้มีโอกาสดำรงตำแหน่งเป็นอันดับแรก

ปัญหาดังกล่าวแม้ว่าจะได้รับการแก้ไขปรับปรุงมาโดยตลอด แต่ยังไม่ได้แก้ปัญหาให้สำเร็จได้ทุกประการ ทั้งนี้จะเป็นเพราะยังขาดการวิเคราะห์การวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาว่า ความรู้ความสามารถทั้งด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะของบุคคลเหล่านี้เหมาะสมกับงานและหน้าที่ความรับผิดชอบเพียงใด อีกทั้งการวิจัยเกี่ยวกับนักวิชาการศึกษาก็มีไม่มากนักและไม่ค่อยจะเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งน่าจะเป็นประเด็นสำคัญในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาควร มีลักษณะเช่นไร จึงจะสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในฐานะที่นักวิชาการศึกษาดำรงงานในลักษณะและภายใต้การบังคับบัญชาของศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอน่าจะเป็นผู้ระบุได้ว่า นักวิชาการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสำนักงานนั้น ควรจะมีคุณลักษณะอย่างไร ซึ่งผลจากการวิจัยนี้อาจใช้ในการบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์หาความถนัดของศึกษาธิการอำเภอโดยตรง ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางให้นักวิชาการศึกษาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้มีคุณลักษณะเหมาะสมยิ่งขึ้นและจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารระดับสูงพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของนักวิชาการศึกษาให้ถึงขั้น อีกทั้งใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาได้เหมาะสมในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความถนัดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความถนัดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และอายุ

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนักวิทยาศาสตร์ศึกษาที่ใช้ในการปรับปรุงคุณลักษณะและบุคลิกภาพของตนให้เหมาะสม และเพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกับเด็กพิการค่าเฉลี่ยให้ดีขึ้น นอกเหนือจากนั้นผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ยังจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษาระดับสูงขึ้นไป เพื่อให้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบยิ่งขึ้น ตลอดจนใช้เป็นแนวทางเพื่อหาเกณฑ์ที่เหมาะสมในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์ต่อไป

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิทยาศาสตร์ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพ

2. ประชากรที่ศึกษา

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ค่าเฉลี่ยที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคใต้ 14 จังหวัด จำนวน 142 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีตารางสัดส่วนคง เครื่องมือและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 608) จากประชากร 142 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 103 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของศึกษานิเทศก์ค่าเฉลี่ย จำนวนทั้งสิ้น

3.1.1 คุณสมบัติการศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

- 1) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

- 1) ต่ำกว่า 10 ปี
- 2) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.3 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 45 ปี
- 2) ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรความ ได้แก่ คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักวิชาการ 3 ด้าน คือ

3.2.1 คุณสมบัติด้านวิชาการ

3.2.2 คุณสมบัติด้านวิชาชีพ

3.2.3 คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณสมบัติที่พึงประสงค์ หมายถึงการแสดงผลของนักวิชาการศึกษา ทางด้าน วิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพในเชิงความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการ ปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของตน คุณสมบัติที่พึงประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนก ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 คุณสมบัติด้านวิชาการ หมายถึงการแสดงผลออกว่าเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ สามารถในการนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน

1.2 คุณสมบัติทางด้านวิชาชีพ หมายถึงความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำ คุณธรรม จริยธรรม ทักษะ และการตัดสินใจได้เหมาะสมกับสถานการณ์ในการที่จะ ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา การหาสนา และการวัดผลประเมิน

1.3 คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ หมายถึงลักษณะต่าง ๆ ที่รวมกันในตัวบุคคลและ การแสดงออกทางพฤติกรรม สามารถเห็นได้จากอิริยาท่าทาง กิริยา วาจา การแต่งกาย อิริยาบถ การรู้จักวางตน การสมาคม การควบคุมอารมณ์ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. นักวิชาการศึกษา หมายถึงข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการศึกษาดั้งแต่ระดับ 3 ถึงระดับ 6 และปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

3. ศึกษาธิการอำเภอ หมายถึงข้าราชการครูสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในภาคใต้ 14 จังหวัด

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาแตกต่างกัน

2. ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาแตกต่างกัน

3. ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา รวม 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพ เพื่อให้การวิจัยในเรื่องนี้มีมูลพื้นฐาน และหลักวิชาเพื่อสนับสนุนการวิจัยและอภิปรายผล ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. กำนวณหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
3. หน้าที่และความรับผิดชอบของนักวิชาการศึกษา
4. คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำของนักวิชาการศึกษา
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษามีทั้งศาสตร์และศิลป์ ในแง่ที่เป็นศาสตร์ก็เพราะมีองค์แห่งความรู้ มีหลักเกณฑ์ ทฤษฎีที่เชื่อถือจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ ส่วนการบริหารการศึกษาในแง่ที่เป็นศิลป์ก็เพราะจะต้องรู้จักประยุกต์เอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์และสิ่งแวดล้อมด้วย การบริหารการศึกษาในทางปฏิบัติจะขึ้นคู่กับ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย (ถวิล เปี่ยมดวงต์, 2530 : 17) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 4) กล่าวว่า การบริหารการศึกษาคือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้มีค่าเป็นประโยชน์กับความดีและการครองสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีอยู่อย่างปลอดภัยและลดอันตรายจาก ผลกระทบเทคโนโลยีต่าง ๆ อย่างเหมาะสมเพื่อให้บุคคลนั้นนำไปใช้ตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่ วิญญู สาร (2516 : 10) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า :

การบริหารการศึกษาคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลาย ๆ คน ร่วมมือกันเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนา เด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะชีวิต หรือคุณธรรม ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง - เพื่อให้บุคคลดังกล่าว เป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งเป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ตามที่กล่าวมาเห็นได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา สังคมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการระดมทรัพยากร การบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ คน นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญ สูงสุด องค์การจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับคน ดังนั้นหากคนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะ ที่เหมาะสมก็จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ บุคคลจะปฏิบัติงานได้ดี มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และทักษะในการทำงาน ความแนวคิดของ โรเบิร์ต แอล. แคทซ์ (Robert L. Katz) เห็นว่าทักษะที่จำเป็น 3 ประการ ที่บุคคลพึงมี (Faber and Shearson. 1990 : 224 : 230) ได้แก่

1. ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและความชำนาญในกิจกรรมเฉพาะอย่าง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับวิธี กระบวนการ การดำเนินการ หรือเทคนิคที่สำคัญประกอบแล้ว ทักษะทางด้านการวางแผนงานหรือโครงการ ทักษะทางด้านกระบวนการกลุ่มและการติดต่อสื่อสาร ทักษะทางด้านการจัดการ

2. ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) หมายถึง ความสามารถในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ ความสามารถในการประสานงานกับ ผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและการยอมรับ ความสามารถในการสนทนากล้าถึงความ ร่วมมือจากผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี ความสามารถในการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับหน่วยงาน เพื่อให้บังเกิดความรู้สึกศรัทธา เชื่อถือ และไว้วางใจในหน่วยงาน ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ เช่น การพูด การประสานงาน และการเผยแพร่ผลงานต่าง ๆ เป็นต้น

3. ทักษะเชิงมโนคติ (Conceptual Skill) หมายถึง ความสามารถในการ เข้าใจหน่วยงานที่สังกัดในทุกลักษณะและขั้นตอนอย่างละเอียด สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ ระหว่างงานด้านต่าง ๆ ในองค์การหรือหน่วยงานได้อย่างชัดเจน และมองเห็นการเปลี่ยนแปลง ในบางส่วนของงานจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นอย่างไร รวมทั้งเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน

ที่ตนสังกัดกับหน่วยงานอื่น ทักษะเชิงมนโคติ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การตัดสินใจ การประสานงาน และการบริหารจัดการ

อำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2535 (ราชกิจจานุเบกษา. 2535 : 1 - 4) กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ดังนี้

ก. ประสานและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมของอำเภอ และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน โครงการ ตั้งและจัดสรรงบประมาณประจำปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของกระทรวงและแผนของจังหวัด ตลอดจนกำกับเร่งรัด ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการของหน่วยงานสังกัดกระทรวงในอำเภอ และเป็นหน่วยข้อมูลทางการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมในระดับอำเภอ

ข. ประสานและส่งเสริมการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม รวมทั้งส่งเสริม และควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงภายในอำเภอ ตลอดจนดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมของอำเภอ

ค. ปฏิบัติราชการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ หรือศึกษาธิการอำเภอ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

ง. ปฏิบัติราชการของกระทรวงซึ่งมิได้กำหนดเป็นอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดในอำเภอโดยเฉพาะ

จ. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้มอบหมายให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติงานใน 3 ฐานะ คือ

1. ฐานะกระทรวงศึกษาธิการและองค์การกลางทางการศึกษา การศาสนา และ การวัฒนธรรม

2. ฐานะสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3. ฐานะปฏิบัติงานให้กรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและครุสภา

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งรัดพัฒนาการจัดการศึกษา การศาสนา และ การวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น จึงกำหนดให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ปฏิบัติงานในลักษณะเป็นศูนย์ 3 ศูนย์ คือ

1. ศูนย์ข้อมูลสถิติและวางแผน มีนโยบายที่จะให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นศูนย์กลางการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และศิลปวัฒนธรรมในระดับอำเภอ เพื่อใช้ในการบริหารงานวางแผน โครงการ รวมทั้งการให้บริการข้อมูลสถิติแก่หน่วยงานหรือสถานศึกษาต่าง ๆ โดยใช้เทคโนโลยี หรือวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยสร้างระบบข้อมูลให้ประสานสัมพันธ์ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด เขต กระทรวง

2. ศูนย์บริการและประสานงาน เป็นงานที่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย เพื่อให้บริการ และประสานงานแก่ส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ โดยลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นหน่วยงานเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป เช่น งานบริหารบุคคล งานการเงินบัญชีและพัสดุ เป็นต้น

3. ศูนย์ติดตามและประเมินผล มีนโยบายที่จะให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ทำหน้าที่เป็นศูนย์ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในอำเภอ ว่าได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามนโยบายแผนงาน หรือโครงการของอำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา กรม กระทรวง และรัฐบาลเพียงใด

นอกเหนือจากการปฏิบัติงานในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว สำนักงานศึกษาธิการ อำเภอ ยังมีภาระหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติงานในฐานะสำนักงานอื่น ๆ ที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับหรือมติ กำหนดไว้ให้ทำหน้าที่สำนักงานต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ม.ป.ป. : 13 - 14) สำนักงานคณะกรรมการคุรุสภาอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือ อำเภอ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ

ตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นหน่วยงานที่ ทำหน้าที่หลายลักษณะงานในองค์กรเดียวกัน ดังนั้นการที่จะดำเนินงานให้บรรลุความสำเร็จได้ จะต้องอาศัยการติดต่อประสานงาน ประสานความร่วมมือร่วมใจระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ

บรรลุจุดมุ่งหมายเดียวกัน พินัส หันนาคินท์ (2524 : 41) ให้ทัศนะว่า การประสานงาน คือความต้องการที่จะประสานหรือผนึกความพยายามและการกระทำต่าง ๆ เข้าเป็นกลุ่มก้อนหรือให้งานของหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินไปโดยสอดคล้องและในทิศทางเดียวกัน นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 75) ให้ความเห็นว่า การประสานงานเป็นกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์เกี่ยวกับบุคคล วัสดุ และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

ผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานจะต้องมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประสานงานที่ดี โนลท์ (Nolte. 1966 : 385 - 389) กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประสานงานที่ดีไว้ดังนี้ คือ มีมนุษยสัมพันธ์ มีใจกว้าง มีวิสัยทัศน์การมองอย่างชาญฉลาด มีความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นที่ศรัทธาของบุคคลทั่วไป มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ยอมรับในความผิดพลาด มีความมั่นใจ มีอารมณ์มั่นคง ตั้งใจทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความสามารถในการสื่อสาร รู้จักสร้างบรรยากาศที่ดีในหน่วยงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม เป็นคนกันต่อเหตุการณ์ และเป็นคนกระตือรือร้น

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอโครงสร้างการบริหารงาน

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ปัจจุบันโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอได้กำหนดไว้ตามแผนอัตราค่าจ้าง 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2533 - 2535) โดยแบ่งโครงสร้างการบริหารแบ่งตามขนาดปริมาณงานของอำเภอออกเป็น 4 ประเภท คือ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 107 - 108)

ประเภทที่ 1 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอทั่วไป แบ่งงานภายในออกเป็น 3 งาน คือ

1. งานบริหารทั่วไป
2. งานแผนงานและพัฒนาศนบท
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ประเภทที่ 2 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นที่ตั้งคลังอำเภอขนาดใหญ่ แบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

1. งานบริหารทั่วไป
2. งานการเงินและบัญชี
3. งานแผนงานและพัฒนาชนบท
4. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ประเภทที่ 3 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นที่ตั้งกิ่งอำเภอนากลางและขนาดเล็ก
แบ่งงานภายในออกเป็น 4 งาน คือ

1. งานธุรการ
2. งานการเงินและบัญชี
3. งานแผนงานและพัฒนาชนบท
4. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

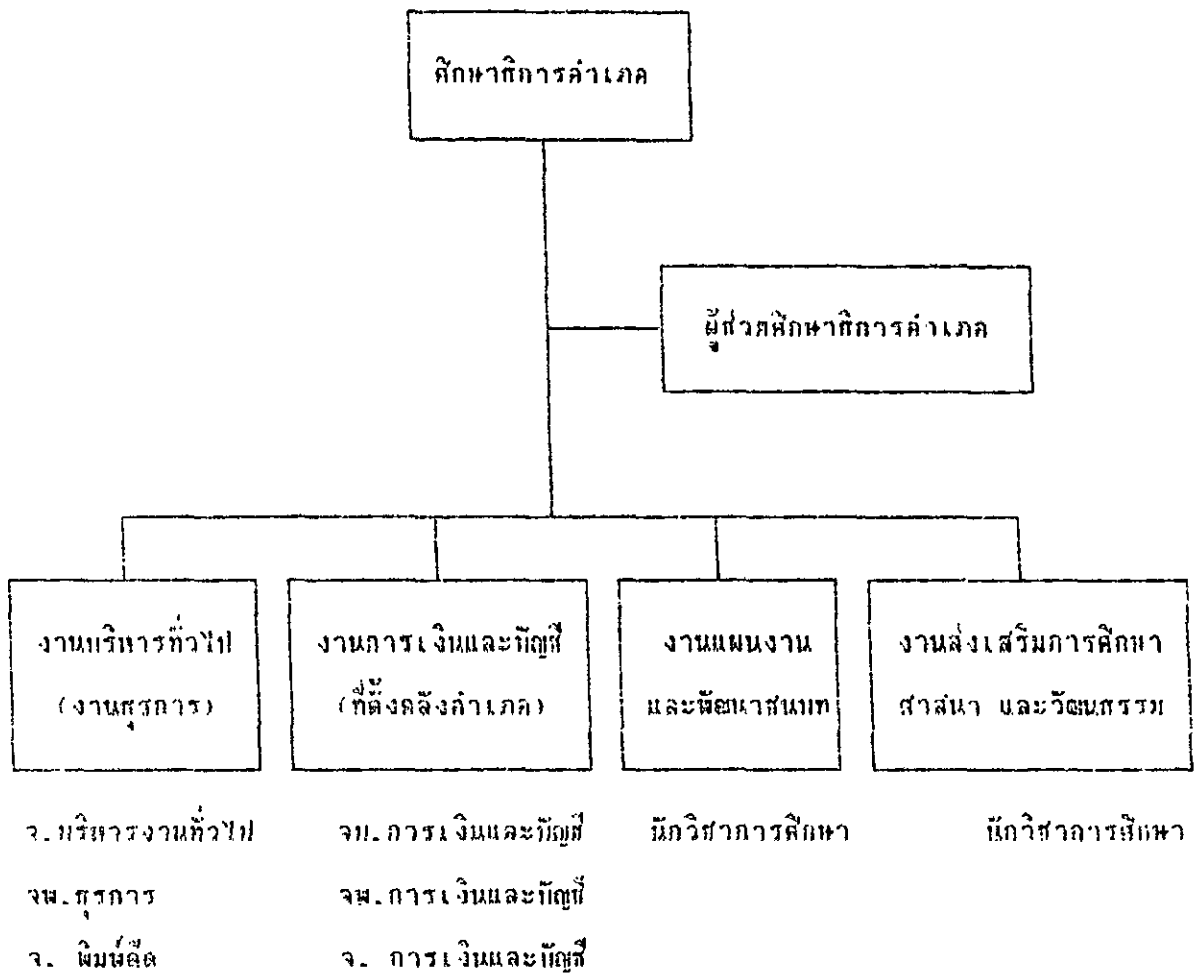
ประเภทที่ 4 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีขนาดและปริมาณงานน้อย แบ่งงานภายใน
ออกเป็น 3 งาน คือ

1. งานธุรการ
2. งานแผนงานและพัฒนาชนบท
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำหรับหน้าที่ความรับผิดชอบการปฏิบัติงานในแต่ละงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
มีลักษณะงานในความรับผิดชอบ ดังนี้

1. งานบริหารทั่วไป (รวมทั้งงานธุรการและงานการเงินและบัญชี) มีหน้าที่รับผิดชอบ
สอบราชการประจำทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอซึ่งมิได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของ
หน่วยงานใด รวมทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนา
และการวัฒนธรรม การปฏิบัติงาน การเจ้าหน้าที่รวมทั้งการเงิน การบัญชีและการพัสดุ
2. งานแผนงานและพัฒนาชนบท มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานข้อมูล สารสนเทศ
งานแผนงาน โครงการ งานติดตามประเมินผล งานพัฒนาชนบท และงานกิจการพิเศษ
3. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและการดำเนินงานด้านการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม รวมทั้งการ
ประสานการใช้ทรัพยากรของรัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา การศาสนาและ
การวัฒนธรรม

จากโครงสร้างดังกล่าว สามารถแสดงภาพประกอบการบริหารงานและสายการบังคับบัญชาของสำนักงานศึกษาธิการลำปางได้ดังนี้

จ. = เจ้าหน้าที่

จผ. = เจ้าพนักงาน

จก. = เจ้าหน้าที่บริหารงาน

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงานสำนักงานศึกษาธิการลำปาง

(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 107 - 108)

หน้าที่และความรับผิดชอบของนักวิชาการศึกษา

นักวิชาการศึกษาเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติงาน ณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาแตกต่างจากตำแหน่งทางวิชาการ (กัทวดี เมฆสวรรค์. 2530 : 10) กล่าวคือ ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาเป็นตำแหน่งในสำนักงานที่บรรจุผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าขึ้นไป ซึ่งอาจเป็นตำแหน่งนักวิชาการศึกษาในระดับควบ 3 - 5 หรือเป็นตำแหน่งหัวหน้าหรือรองหัวหน้าหน่วยงานระดับต่าง ๆ เช่น หัวหน้างาน หัวหน้าฝ่าย หัวหน้ากอง ผู้อำนวยการกอง เป็นต้น ซึ่งตำแหน่งเหล่านี้จะไม่กำหนดไว้ว่า ต้องมีความชำนาญ ความเชี่ยวชาญความรู้ ความสามารถ และความชำนาญอย่างสูงเฉพาะบุคคลเหมือนตำแหน่งทางวิชาการ

ลักษณะงานโดยทั่วไปของนักวิชาการศึกษาตามมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งที่สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดไว้เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2518 แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1 เมื่อ 1 กรกฎาคม 2523 คือ (พิพัฒน์ เมธิ์ชชา. 2533 : 17) สำนักงานนี้ครอบคลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานทางวิชาการศึกษาซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน คู่มือเรียนที่มุ่งในความควบคุมของทางราชการ ปรับปรุงมาตรฐานของสถานศึกษาและอาชีพ การวัด และควบคุมนิพจน์ทางการศึกษา การบริการและส่งเสริมการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการศึกษา การวางแผนการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา การส่งเสริมและเผยแพร่การศึกษา เป็นต้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง มีชื่อและระดับตำแหน่ง ตั้งแต่นักวิชาการศึกษา 3 ระดับ 3 ถึง ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา 10 ระดับ 10 ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ หน้าที่ และความรับผิดชอบตลอดจนคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง และความรู้ความสามารถที่ต้องการแตกต่างกันไปตามตำแหน่งและระดับ

มาตรฐานกำหนดตำแหน่งสำนักงานวิชาการศึกษา

ตามมาตรฐานการกำหนดตำแหน่งนักวิชาการศึกษา 3 - 6 ได้กำหนดเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติ และความรู้ความสามารถที่ต้องการตามระดับตำแหน่งดังนี้ (สำนักงาน ก.พ. 2531 : 3 - 8)

1. นักวิชาการศึกษาระดับ 3

1.1 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

เห็นเจ้าหน้าที่ขึ้นต้น ทำหน้าที่ที่ว่กลักหาวีเคราะห้เกี่วกับการแนะแนว การศึกษาและอาชีพ หลักสูตร แบบเรื่งน การเท็ททความรู้ การจัดนิเทศภัทการึกษา และ การจัดบริการส่งเสริมการศึกษา โดทให้เทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งได้แก่การรวบรวมข้อมูล เกี่วกับความต้งการกำลังคน หลักสูตร แบบเรื่งน ความรู้พื้นฐานเกี่วกับวิภทศาสตร์ พื้นฐาน ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนความต้งการด้านการให้เทคโนโลยีทางการศึกษา จัดประชุม อบรมและสัมมนาเกี่วกับการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ แผนแพรการึกษา เช่น คลกรทการ ทางวิภท โทษทัศน์ การเท็ทททความรู้ จัดทำวารสารหรือเลกสารต่าง ๆ เป็นต้น และปฏิบัติ หน้าที่อื่นที่เกี่วข้อง

1.2 ความรู้ความสามารถที่ต้งการ

- 1) มีความรู้ในวิชาการศึกษาต่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่
- 2) มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมาย กฎ ระเบียบ และลัทธิบังคับอื่นที่ใช้ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่
- 3) มีความรู้ทั่วไปเกี่วกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะล่งข้างต้งของประเทศไทย
- 4) มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาต่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงาน ในหน้าที่
- 5) มีความสามารถในการศึกษาหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และสรุปเหตุผล

2. นักวิชาการศึกษาระดับ 4

2.1 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่กล่นถ้างตาทมากเกี่วกับงานวิชาการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่ คล่งใดคล่งหนึ่ง หรือหลายคล่ง เช่น ศึกษา วิเคราะห์เรื่งการแนะแนวการศึกษาและ อาชีพ หลักสูตร แบบเรื่งน เท็ททความรู้ จัดนิเทศภัทการึกษา บริการและส่งเสริมการ ึกษา โดทให้เทคโนโลยีทางการศึกษา ให้คำแนะนำปรึกษานักเรื่งและประสาชนทั่วไปเกี่ว กับการศึกษาและอาชีพ ส่ารวารรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่วกับการศึกษาและอาชีพ ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำหลักสูตร ทดลองใช้หลักสูตร ตลอดจนปรึษาปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยทุกส่วน

สำรวจ วิเคราะห์แบบเรียน การใช้แบบเรียน ตลอดจนการจัดให้มีการพัฒนาและปรับปรุงแบบเรียน จัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ติดตามขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศทางการศึกษา ศึกษาวิเคราะห์การจัดทำพิพิธภัณฑ์ทางการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ทำความเห็นสรุปรายงานและเสนอแนะเกี่ยวกับวิชาการศึกษา และส่งเสริมการวิจัยการศึกษา สำรวจ เก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา จัดประชุมอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการแนะนำการศึกษาและอาชีพ เป็นต้น ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

2.2 ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับนักวิชาการศึกษาระดับ 3 แล้วจะต้อง

1) มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและแผนงานด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการที่สังกัด

2) มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน

3. นักวิชาการศึกษาระดับ 5

3.1 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ถุกมากเกี่ยวกับงานวิชาการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เช่น แนะนำการศึกษาและอาชีพ สำรวจและรวบรวมข้อมูลให้คำปรึกษาและอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการแนะนำการศึกษาและอาชีพ ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย พัฒนาหลักสูตรของวิชาต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของทางราชการ วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาหนังสือและแบบเรียน จัดพิพิธภัณฑ์ทางการศึกษา จัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ตลอดจนการจัดบริการส่งเสริมการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ทำความเห็นสรุปรายงานและเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาและส่งเสริมการวิจัย การศึกษา วางโครงการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติทางการศึกษา เป็นต้น ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้ว ยังทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน วางแผน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา

แนะนำปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผล และแก้ปัญหาข้อร้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2 ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับนักวิชาการศึกษาระดับ 4 แล้วจะต้อง

- 1) มีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารงานบุคคล
- 2) มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
- 3) มีความสามารถในการจัดทำแผนงาน ควบคุม ตรวจสอบให้คำปรึกษา

แนะนำและเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

- 4) มีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา

4. นักวิชาการศึกษาระดับ 6

4.1 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความชำนาญเกี่ยวกับงานวิชาการศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง เช่น การศึกษาและวิเคราะห์ การแนะแนวการศึกษา การศึกษาวิเคราะห์วิจัยหลักสูตร การสร้างและพัฒนาหลักสูตรของวิชาการต่าง ๆ ในความรับผิดชอบของทางราชการ การวิเคราะห์วิจัย และการพัฒนาหนังสือและแบบเรียน การวางแผนการศึกษา การจัดพิธีชดเชยการศึกษา จัดทำมาตรฐานสถานศึกษา ตลอดจนการจัดบริการส่งเสริมการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยี ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ทำความเห็นสรุปรายงานและเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาและส่งเสริมการวิจัยการศึกษา การวางแผนโครงการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติการศึกษา เป็นต้น ติดตาม ประเมินผล ดำเนินการและแก้ไขปัญหาข้อร้องต่าง ๆ ในการทำงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจัยและเสนอแนะการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักการระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนแนวทางพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เป็นต้น มีขอบเขตและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง เข้าร่วมประชุมในการกำหนดนโยบายและแผนงานของส่วนราชการที่สังกัดและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้ว ยังทำหน้าที่กำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน พิจารณาวางอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบ คัดเลือกประธานงาน วางแผน มอบหมายงาน วินิจฉัย สั่งการ ควบคุม ตรวจสอบ ใ้กล้าปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ติดตามประเมินผล และแก้ปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติงานในหน่วยงานที่รับผิดชอบด้วย

ในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่ช่วยหัวหน้าหน่วยงานปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

4.2 ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับนักวิชาการศึกษาระดับ 5 แล้วจะต้อง

- 1) มีความสามารถในการบริหารงานและจัดระบบงาน
- 2) มีความสามารถในการริเริ่ม ปรับปรุงนโยบายและแผนงาน

ส่วนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 32 - 37) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการที่สำนักงานศึกษาธิการอำเภอต้องปฏิบัติและรับผิดชอบตามโครงสร้างการบริหารงานพอสรุปได้ดังนี้

1. งานแผนงานและพัฒนาชนบท มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานข้อมูลและสารสนเทศ งานแผนงาน/โครงการ งานติดตามประเมินผล งานพัฒนาชนบท และงานกิจการพิเศษ โดยรับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

- งานสำรวจ รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการศึกษา การศาสนา และการเกษตรกรรม

- งานจัดระเบียบข้อมูลเป็นหมวดหมู่

- งานประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำดัชนีทางการศึกษา การศาสนา

และการวัฒนธรรม

- การนำเสนอข้อมูล สารสนเทศ

- งานศึกษา วิเคราะห์สภาพการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมในอำเภอ

- การวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน/โครงการ

- งานแผนพัฒนาการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมประจำปีของอำเภอ

- การติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและกระทรวง

ศึกษาธิการ

- งานติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ
- งานวิเคราะห์ความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตาม

นโยบาย แผนงานและโครงการ

- งานรายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข
- การประเมินผล และวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนงาน

โครงการ

- งานสำรวจ รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทราบปัญหาและความ

ต้องการในการพัฒนาชนบทของประชาชน

- งานการให้บริการข้อมูลและข่าวสารแก่ประชาชนในชนบท
- งานประสานการปฏิบัติตามแผนพัฒนาชนบทในระดับตำบลและหมู่บ้าน
- งานประสานและสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาชนบทแก่สภาตำบล
- งานจัดกิจกรรมส่งเสริมและเผยแพร่กิจกรรมทางศาสนาในชนบท
- งานจัดกิจกรรมส่งเสริม เผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปและวัฒนธรรมในอำเภอ
- งานการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชาติ (สสม.ศธ.)
- งานอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.ศธ.)
- งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และวินัยของเยาวชน ประชาชน และ

ข้าราชการ

- งานประสานการรับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท
- งานคัดเลือกโรงเรียนและนักเรียนเพื่อรับรางวัลพระราชทาน

2. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศาสนาและวัฒนธรรม โดยรับผิดชอบปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

- งานส่งเสริมการศึกษาผู้ยากไร้ก่อนวัยเรียน
- งานส่งเสริมการจัดการศึกษาพิเศษ
- งานส่งเสริมการศึกษาสงเคราะห์
- งานประสานการจัดการศึกษาระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนกับ

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

- งานประสานการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาของรัฐและเอกชน
- งานประสานการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นและหลักสูตรเคลื่อนที่
- งานส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
- งานขอจัดตั้งโรงเรียนเอกชน
- งานขออนุญาตเปลี่ยนแปลงกิจการโรงเรียนที่ต่างไปจากที่ได้รับอนุญาตไว้เดิม
- งานขออนุญาตเป็นผู้รับใบอนุญาตผู้จัดการครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน
- งานขออนุญาตเปลี่ยนแปลงกรณีต่าง ๆ เกี่ยวกับครูโรงเรียนเอกชน
- งานส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานในสถานศึกษาเอกชน
- งานประเมินมาตรฐานการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
- งานส่งเสริมการใช้หลักสูตรและแบบเรียน
- งานจัดการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษา ประจำปี
- การร่วมจัดแข่งขันกีฬานักเรียนแห่งชาติ
- การร่วมจัดแข่งขันกีฬานักเรียนแห่งชาติ
- การจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬานักเรียน
- งานจัดตั้งสนามกีฬานักเรียน
- การประชุมคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ
- งานปรับปรุงดูแลค่ายลูกเสืออำเภอ
- งานจัดอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือและเนตรนารี
- การเข้าร่วมงานชุมนุมและสัมมนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือระดับจังหวัดและเขต
- งานขออนุญาตสร้างวัด ตั้งวัด ย้ายวัด รวมวัด ถูบเลิกวัดและยกวัดร้าง

เป็นวัดที่มีพระสงฆ์

- งานจัดทำนิติกรรมสัญญาเกี่ยวกับที่ดิน
- งานสนับสนุนการดำเนินงานของศาสนาอื่น
- งานส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรม แขนงสามัญ ธรรมและบาลี
- งานสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ
- งานส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
- งานอนุรักษ์และพัฒนาโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ
- งานประเมินคุณภาพทางการศาสนาและการวัฒนธรรม

- งานนิเทศและนำการบริหารการศาสนาและการวัฒนธรรม
- งานสัมมนาผู้บริหารเผยแพร่อบรมทางการศาสนาและการวัฒนธรรม

จากขอบข่ายของงานวิชาการของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอดังกล่าว สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ม.ป.ป. : 272 - 273) แผนอัตรากำลัง 3 ปี รอบที่ 3 (ปีงบประมาณ 2536 - 2538) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา ระดับ 3 - 5 และนักวิชาการศึกษา ระดับ 6 ประจำสำนักงานศึกษาธิการอำเภอไว้ เพื่อให้สอดคล้องและรองรับงานวิชาการของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอตามลักษณะงาน 2 งาน ดังต่อไปนี้

1. งานแผนงานและพัฒนางานบท

นักวิชาการศึกษา ระดับ 3 - 5 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผน การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ การตรวจติดตามประเมินผลงาน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ประสานการจัดกิจกรรม การพัฒนาสำนัก หมวดกระทรวงศึกษาธิการ และการสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาชนบทในตำบล หมู่บ้าน และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

นักวิชาการศึกษา ระดับ 6 ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างานแผนงานและพัฒนางาน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมดูแล และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำแผนของกระทรวงศึกษาธิการทุกประเภท การเก็บรวบรวม วิเคราะห์ เผยแพร่ข้อมูล สารสนเทศ การตรวจติดตาม ประเมินผล การจัดกิจกรรม และประสานการจัดกิจกรรม เพื่อการพัฒนาชนบท หมวดกระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2. งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

นักวิชาการศึกษา ระดับ 3 - 5 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานส่งเสริมการศึกษาทั้งภาค รัฐและเอกชน ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การควบคุมดูแลมาตรฐานการศึกษา และการจัดการศึกษา งานส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางการศึกษา การกีฬา ลูกเสือ ยุวกาชาด การส่งเสริมการศาสนาและวัฒนธรรม ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

นักวิชาการศึกษา ระดับ 6 ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับ การควบคุมดูแลและปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การส่งเสริมจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน การจัดการกิจกรรมส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี การจัดกิจกรรมพลศึกษา ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และกิจกรรมของกระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

งานวิชาการในหน้าที่และความรับผิดชอบของนักวิชาการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า แตกต่างจากงานวิชาการของสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั่วไป เพราะงาน วิชาการและกิจกรรมการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ นอกจากจะเกี่ยวข้องกับงาน วิชาการด้านการศึกษาของโรงเรียนบางส่วนแล้ว ยังรวมถึงงานวิชาการด้านส่งเสริมการศำสาศา การวัฒนธรรมและงานพัฒนาชนบทอีกด้วย กรมหลวงสุพรรณบุรี (2535 : 3) ให้ข้อคิดเห็นไว้ ว่า อาชีพเป็นนักวิชาการศึกษานั้นคล้าย ๆ กับอาชีพครู อาชีพครูจะเน้นหนักในเรื่องการสอน แต่อาชีพนักวิชาการศึกษามิใช่ผู้สอนโดยตรงจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่กว้างไกล รู้อย่างลึกซึ้งทั้งทาง ด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ด้วยความเป็นผู้ที่รู้จริงและมีความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยความคิดใน การที่จะแก้ปัญหาทุกรูปแบบ ยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำและชี้แจงให้กับผู้ที่ต้องการความรู้และวาง ใจอยู่ในตัวคนแต่ละแบบแต่ละวัย จึงต้องปฏิบัติงานทางการศึกษาหลาย ๆ อย่าง

ดังนั้นนักวิชาการศึกษาจึงต้องเป็นผู้มีความรู้กว้างไกล ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมประการอื่น ๆ ด้วย ให้วิจารณ์ วิเศษานนท์ (2525 : 179 - 180) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานที่ดี ไว้แก่ มีความซื่อสัตย์และรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นและความพยายาม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ส่วน พรพี ประเสริฐวงศ์ และกาญจนา เรืองรจิตปกรต์ (2522 : 10 - 12) เห็นว่าคุณลักษณะที่ดีของผู้ปฏิบัติงานประกอบด้วย ความเป็นผู้นำ ความ มีไหวพริบดี ความมั่นคงทางอารมณ์ ความสามารถในการติดต่อ รู้จักการมอบหมายงานให้ผู้อื่น ทำ ความเป็นผู้มองการณ์ไกล ความรู้ในการจัดองค์การ ความสามารถด้านงานธุรการ การศึกษาดี อารมณ์ดี ความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย ความสามารถทางการบริหาร และความสามารถในการธำความคิด

เนื่องจากนักวิชาการศึกษาต้องปฏิบัติงานร่วมกับผู้บังคับบัญชา ความพึงพอใจของ ผู้บังคับบัญชาเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงด้วย อังจรา ไชยอุดม (2527 : 12 - 13) ได้ให้ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะนิสัยในการทำงานที่ผู้บังคับบัญชาต้องการ ดังนี้

1. มาทำงานให้ทันเวลา
2. ทำงานด้วยความมีระเบียบแบบแผน
3. มีความแม่นยำในงานที่ปฏิบัติ
4. ปฏิบัติงานให้เสร็จตรงเวลาหรือทันเวลา
5. จัดลำดับงานที่จะทำก่อนหลัง

6. ประหยัดเวลาและวัสดุอุปกรณ์
7. ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน
8. ยินดีที่จะทำงานเต็มกำลังความสามารถ
9. ใช้เวลางานเพื่องานให้มากที่สุด
10. มีไหวพริบในการปฏิบัติงานที่
11. ให้ความเคารพต่อผู้บังคับบัญชา

นอกจากคุณลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีลักษณะนิสัยส่วนตัวดีด้วย คือ

1. มีความจริงใจ พุดจริง ทำจริง
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต เชื่อถือได้
3. มีความสุภาพอ่อนโยนและให้เกียรติ
4. ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
5. มีอารมณ์ขัน
6. มีไหวใจและปรารถนาดีต่อผู้อื่น
7. มีความกตัญญูทดแทน
8. มีความอดทนอดกลั้น
9. มีความมีชัยสำนึกค่าของเงิน
10. มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
11. มีความกตริเวรมและรับผิดชอบ
12. มีความจงรักภักดีต่อหน่วยงานและผู้บังคับบัญชา

งานทุกอย่างมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ คือต้องอาศัยความรู้ในวิชาการซึ่งถือว่าเป็นศาสตร์ และต้องอาศัยเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการนำความรู้มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์จึงจะประสบความสำเร็จ ถือว่าเป็นศิลป์ ดังนั้นคุณลักษณะของนักวิชาการศึกษาจึงประกอบด้วยลักษณะที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์

ประสิทธิภาพในการทำงานขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างแต่สำคัญที่สุด คือคุณลักษณะของคน ซึ่งเพลเลกริโอและฟานฮากัน (Pellegrino and Varnhagan, 1985 : 1) ได้ชี้แนะว่าเป็นทัศนคติทางความรู้และทักษะสำคัญ ๆ ที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จ คุณลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นคุณลักษณะที่มีมาแต่กำเนิดหรือเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งได้แก่ ความรู้ทั่วไป แวงวงใจ ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพตนเอง บทบาททางสังคม และความชำนาญเฉพาะ

นักวิชาการศึกษา นอกจากจะเป็นผู้ปฏิบัติงานแล้ว ยังถือว่าเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ในหลายอย่างที่ตนเองรับผิดชอบอีกด้วย ดังนั้นนักวิชาการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะของความ เป็นผู้นำ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ภาวะผู้นำ

คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำของนักวิชาการศึกษา

คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ หมายถึงความสามารถในการชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามสิ่งที่ ผู้นำต้องการ ความสามารถในการเข้าใจถึงสภาพและความแตกต่างของมนุษย์ ความสามารถในการ รวบรวมใจและให้กำลังใจกับผู้อื่นได้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน และความสามารถในการแสดง พฤติกรรมการบริหารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ (บุญมา กับปนาทพงษ์. 2532 : 23)

นิพนธ์ ศศิธร (2525 : 190) ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำไว้ดังนี้ ต้องฉลาด และมีวิจรรณญาณดี ต้องมีความคิดคำนึงดี มีอารมณ์หนักแน่น มีความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง มีความ รับผิดชอบสูง และมีอารมณ์ขัน ส่วน วิญญู อังคณาวัณห์ (2522 : 1 - 6) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะผู้นำไว้ดังนี้ คุณลักษณะพื้นฐานได้แก่ ความเฉลียวฉลาดถึงระดับหนึ่ง ความแข็งแรง กองร่างกาย และความเข้มแข็งทางศีลธรรม ส่วนคุณลักษณะพิเศษ คือ ความสนใจอย่างจริงจัง และรักบุคคลอื่น กำลังหรืออำนาจแห่งบุคคลลักษณะ และมีจิตใจแบบนักวิทยาศาสตร์คือ เป็นคนมีเหตุผล

วิจิตร วรุตบางกูร (2525 : 5 - 6) กล่าวถึงภาวะผู้นำว่า เป็นความสามารถ ในการทำให้ผู้อื่นเกิดความเชื่อ ฟังพอใจ และชักจูงให้ผู้อื่นเชื่อฟัง ยอมรับนับถือ จงรักภักดี และให้ความร่วมมือ และได้กล่าวถึงภาระหน้าที่สำคัญของผู้นำว่าต้องมีความรับผิดชอบในการ ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ พัฒนาผู้ร่วมงานให้มีความสามารถในการทำงาน มีสัมพันธภาพ อันดีต่อกัน อำนวยความสะดวกในการทำงาน คัดสินใจกับปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พีฟเฟอร์และเชอร์วูด (Pfiffner and Sherwood. 1965 : 350) อธิบายว่า ผู้นำ คือผู้ใช้อิทธิพล เพื่อให้เกิดผลต่อพฤติกรรมของผู้อื่นบังคับบัญชาหรือผู้ตามในสถานการณ์ ต่าง ๆ ต่อมา ดันน์ และคนอื่น ๆ (Dunn and Others. 1973 : 178) ได้อธิบายความหมายของผู้นำว่า เป็นผู้มีอิทธิพลเหนือคนอื่น โดยชักชวนให้คนอื่นมาร่วมปฏิบัติการทำให้ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และได้มีผู้กล่าวว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่ปฏิบัติภารกิจของผู้นำ

หรือเป็นผู้ที่มีความสามารถจูงใจผู้อื่นให้ปฏิบัติงานให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนด (Gulick. 1973 : 138)

สำหรับ วอลเวอร์ตัน (Wolverton. 1984 : 12 - 13) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำด้านวิชาการไว้ว่า จะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหาร มีความรู้ด้านภาระเงินและการบริหารงานบุคคล เป็นผู้ที่มีพรหมทิจะนำ และให้ความช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง และมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น

เบลค (Blake. 1981 : 30 - 45) ได้อธิบายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้นำทางวิชาการ ว่ามีหน้าที่ความรับผิดชอบ 10 ประการ คือ

1. ปฏิบัติตามอุดมการณ์ของสถาบัน และดำเนินการในกิจกรรมให้บรรลุผล
2. จัดดำเนินการเรียนการสอนต่าง ๆ
3. จัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
4. สร้างบรรยากาศในการวิจัยและงานวิชาการที่มีคุณภาพสูง
5. กระตุ้นให้มีการบริการวิชาการแก่ชุมชน
6. จัดหาแหล่งเงินทุนและการจัดสรรใช้งบประมาณ
7. กำหนดหน้าที่รับผิดชอบทางวิชาการแก่อาจารย์
8. ให้ความร่วมมือในกิจการนักศึกษา
9. เสริมสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอก เพื่อความมั่นคงและการคงไว้ซึ่งความ

รักใคร่ในสถาบัน

10. การบำรุงรักษาอาคารสถานที่และการดำเนินการเพื่อบริการการให้อาหารสถานที่

มูมอ (Moomaw. 1984 : 22 - 28) ได้อธิบายเกี่ยวกับผู้นำทางวิชาการที่ประสบความสำเร็จจะต้องยึดหลักการ 5 อย่าง

1. ต้องมีความกระตือรือร้นในหน้าที่และเป้าหมายของสถาบัน ซึ่งจะนำไปสู่ความชัดเจนในการดำเนินการด้านวิชาการ
2. ต้องพัฒนาอาจารย์ให้เป็นกลุ่มผู้นำ เพื่อช่วยในการบุกเบิกความรู้และการปฏิบัติงาน การพัฒนากลุ่มผู้นำอย่างนี้จำเป็นต้องจัดหาแหล่งทรัพยากร เปิดโอกาสในการฝึกและพัฒนาผู้นำ จัดหาทุนเพื่อพัฒนาผู้นำ อาจเป็นกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือจัดหาบริการที่รับผิดชอบ
3. ต้องกระตุ้นให้มีความคิดใหม่ ๆ สิ่งที่สำคัญทางวิชาการคือ ต้องมีความคิดใหม่ ๆ มีการสนับสนุนสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ผู้นำทางวิชาการจึงต้องกระตุ้นให้ทุกคนมีจิตใจที่จะคิดประดิษฐ์

อะไรใหม่ ๆ ขึ้นมา กระตุ้นให้มีการศึกษาทดลองและให้มีการนำไปเผยแพร่

4. ต้องมีการประเมินผล โดยประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดดำเนินการไปแล้วเพื่อจะได้ปรับปรุงเป้าหมาย และนำไปคิดพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ มิใช่ประเมินเพียงโครงการทางวิชาการ หรือกิจกรรมเท่านั้น ต้องประเมินอาจารย์และปฏิบัติงานอื่น ๆ ด้วย การประเมินนี้จะนำไปสู่ การอภิปรายร่วมกัน แก้ไขปัญหาร่วมกัน ถ้าทำได้ผลดีจะนำไปสู่ความไว้วางใจกันในสัณฐานิมาตรี และเป็นการจูงใจด้วย

5. การให้รางวัลและสิ่งตอบแทน การได้รับการยอมรับในผลงาน มิใช่แต่เพียงเงิน เท่านั้น จะช่วยให้ทุกคนมุ่งมั่น และตระหนักถึงความรับผิดชอบต่องาน

นอกจากหลักทั้ง 5 นี้ มุมล (Hoomah) ยังได้กล่าวถึงผู้นำทางวิชาการจะต้องมี ลักษณะ 5 อย่าง ดังนี้

1. การริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ผู้นำด้านวิชาการแต่ละสถาบันต้องเป็นผู้ริเริ่ม โดยต้องรับฟังว่าอะไรเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสถาบัน จะใช้ภาวะผู้นำอย่างไรจึงจะสำเร็จ จะช่วยสนับสนุนอย่างไรจึงจะมีกลุ่มผู้นำในด้านความคิดสิ่งใหม่ ๆ

2. การรู้ถึงปัญหา รู้ว่าอะไรคือปัญหา และจะแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร โดยการศึกษาวา ข้อมูล และข้อยุติร่วมกัน

3. การหาข้อยุติและการยอมรับข้อยุติโดยการประชุมปรึกษาหารือ

4. การมอบหมายงาน มอบหมายงานเพื่อแบ่งเบาหน้าที่ความรับผิดชอบในงานแต่ละอย่างและมารายงานผล โดยผู้นำช่วยในการจัดหาทรัพยากรที่จะนำไปสู่การดำเนินงานแต่ละอย่าง

5. การประเมินผล เพื่อดูว่างานเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ มีปัญหาอะไร ควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอย่างไร จะแก้ปัญหายังไง

ผู้นำทางวิชาการต้องปฏิบัติภารกิจทางด้านบริหารควบคู่กันไปด้วย นั่นคือ ผู้นำทาง วิชาการจะต้องรู้จักใช้กระบวนการบริหารงานด้วย ซึ่งสาระสำคัญของกระบวนการบริหารนี้ ภิติมา ปรีดีฉลก (2529 : 4 - 6) กล่าวว่า การบริหารนั้นหมายถึงการดำเนินงาน ทุกอย่างในองค์กรให้สำเร็จลุล่วงไป และยังได้สรุปว่าผู้บริหารต้องรู้จักการวางแผน การจัด หน่วยงาน การบริหารบุคคล การอำนาจการ และการควบคุมงาน และถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2530 : 37 - 38) กล่าวถึงกระบวนการบริหารว่า หน้าที่ของผู้บริหารที่สำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดระเบียบหน่วยงาน การจูงใจ และการควบคุม

เช่น (Shane. 1987 : 517 - 519) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะส่วนตัวและคุณลักษณะ
ด้านวิชาชีพของผู้เฒ่า โดยสรุปได้ดังนี้

1. ไม่เป็นคนหุเบา ให้ง่าย ใตตรงอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ
2. ต้องเป็นผู้มีความตั้งใจจริง มานะบากบั่น ไม่คำทนนุ้ว่าผิดและยกตนเองว่าถูก
3. ต้องกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ด้วยความมั่นใจ
4. ต้องสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้นแก่ผู้ร่วมงาน
5. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงหากพบวิธีการที่ดีกว่า
6. สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานได้แสดงออกอย่างเต็มที่ และเป็นตัวของตัวเอง
7. มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
8. ไม่ทิ้งงานให้ค้างค้าง และพยายามทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา
9. มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
10. มีอารมณ์มั่นคง
11. เป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ
12. ไม่เป็นคนมีกังวล ทำอะไรต้องมีหลักเกณฑ์
13. มีการปรับปรุงระเบียบวิธีทำงานให้ทันสมัยและรัดกุมอยู่เสมอ

ส่วน เซลส์ (Sayles. 1979 : 32) ให้ความเห็นว่า ผู้เฒ่าโดยทั่วไปควรมีลักษณะ
ดังนี้

1. ความสามารถเหนือกว่าคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นทักษะเชิงเทคนิคหรือความรู้เกี่ยวกับ
องค์การ
2. เป็นผู้ที่สามารถเชื่อถือและไว้วางใจได้
3. มีความกระตือรือร้น

ศิริวรรณ ลิขฐานนท์ (2525 : 178 - 180) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะด้าน
บุคลิกภาพที่ดี สรุปได้ว่า

1. การแต่งกายที่ดี มีระเบียบ สว่างงาม และมีความมั่นใจ
2. สุขภาพดีสดชื่น กระฉับกระเฉง ความฉึกแจ่มในสุขภาพแข็งแรง
3. การรักษาความสะอาดและความมั่งคั่ง
4. การทรงตัวและการวางท่า คือ การยืน การเดิน การนั่ง มีสง่า ประทับใจ

ผู้พบเห็น

5. น้ำเสียงและคำพูดมีความไพเราะและสุภาพ
6. มีความกตัญญูและรักดี
7. ให้ความร่วมมือ
8. สุภาพและมีไหวพริบ
9. มีความสามารถเข้ากับคนได้ดี

ความสำคัญของคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพที่มีต่อความสำเร็จในการทำงานนั้น บุคลิกภาพที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอย่างสำคัญ ลูธาน (Luthans, 1981 : 109) หม่อมหลวงศุภ สุ่มสาธิต (2508 : 348 - 349) ได้ให้ทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า นอกจากความรู้ เชี่ยวชาญและความซื่อสัตย์แล้ว บุคลิกภาพก็เป็นสิ่งสำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้คนบรรลุผลสำเร็จในอาชีพการงานด้านต่าง ๆ เพราะบุคลิกภาพก็คือ คุณลักษณะที่ทำให้บุคคลเป็นที่สะดุดตานกัผู้อื่น และทำให้มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ส่วน นอลล์ (Noll, 1975 : 257) ได้ให้ความหมายอีกทัศนะหนึ่งว่า บุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะในตัวบุคคลที่บุคคลอื่นสามารถตัดสินได้ว่าเขาเป็นคนที่อย่างไร และบุคลิกภาพเป็นผลรวมของอุปนิสัยและพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ สติปัญญา ความรู้ ทักษะ ความสนใจและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้นบุคลิกภาพยังสามารถชี้ให้เห็นว่าบุคคลนั้นคิดอะไรและรู้สึกอย่างไร

จากการศึกษาคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำด้านต่าง ๆ จากเอกสารตำราและงานวิจัยตามทีกล่าวนมาแล้วสามารถสรุปได้ว่า นักวิชาการการศึกษาที่ดีควรมีคุณลักษณะที่สำคัญซึ่งประมวลได้ 3 ด้าน คือ

1. คุณลักษณะทางด้านวิชาการ
2. คุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ
3. คุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ

1. คุณลักษณะทางด้านวิชาการ

คุณลักษณะทางด้านวิชาการ หมายถึงระดับการศึกษาหรือวุฒิทางการศึกษา ความรู้สาขาต่าง ๆ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารพึงมี เพราะผู้บริหารการศึกษาจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการด้วย (บุญมา กัมปนาทพงษ์, 2532 : 25)

ลูทิส บุญประเสริฐ (2521 : 11) ได้อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า สิ่งสำคัญประการหนึ่งสำหรับผู้บริหารการศึกษา ในแง่ของความรู้และประสบการณ์ คือ วุฒิต่างทางศึกษา

วุฒิทางการศึกษาจะเป็นเครื่องแสดงถึงความรู้ และความสามารถของคนนั้น ๆ และสังคมโดยทั่วไป มักจะให้การยอมรับแก่ผู้ที่มีระดับการศึกษา โดยให้อิทธิพลถึงในวงราชการไทย ปัจจุบันนี้เราได้พบว่าระดับการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการบุกเบิกทางไปสู่การเป็นผู้เฝ้า วุฒิหรือระดับชั้นทางการศึกษาเป็นสิ่งที่มีส่วนส่งเสริม บทบาทในฐานะผู้นำเป็นสิ่งที่ยอมรับนับถือในวงราชการไทย โดยเฉพาะผู้ได้รับปริญญาเอก ไม่ว่าจากสาขาใด มหาวิทยาลัยใด ประเทศใดก็ตาม สังคมและวงราชการไทยเตรียมพร้อมที่จะรับลูกกุ้มสมก ในการกระทำจะพูดจะเสนอความคิดเห็น มักจะได้รับการเอาใจใส่จากทุกฝ่าย

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 64 - 67) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าประสบการณ์ และระดับความรู้ ระดับความรู้ หมายถึงปริญญาที่ผู้บริหารได้รับ ถึงแม้ว่าปริญญาจะไม่เป็นเครื่องประกันว่า บุคคลผู้นั้นจะสามารถทำงานได้ผลดีก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเครื่องแสดงความสามารถทางสติปัญญาและความรู้ที่จะนำมาประกอบการทำงานได้พอควร ประสบการณ์จะช่วยทำให้เข้าใจปัญหาและสถานการณ์ตามความเป็นจริงดีขึ้น การได้ผ่านงานมาย่อมมีความรอบรู้มากกว่าคนที่ไม่เคยผ่านงานนั้น ๆ มาก่อน ประสบการณ์ หลักการ และหลักวิชาจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีวะกุล (2523 : 79 - 80) มีความเห็นแตกต่างไปจากที่กล่าวมาแล้วเล็กน้อย คือเห็นว่านอกจากผู้บริหารจะมีความรู้และประสบการณ์แล้ว ควรจะต้องมีทักษะและความสามารถทางด้านภาษาและมีความจำที่ดีด้วย และผู้บริหารที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้พื้นฐาน ดังต่อไปนี้คือ

1. มีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ในงานบริหารมาก่อน ความรู้ประสบการณ์จะทำให้ผู้บริหารสามารถคาดการณ์ มองเห็นปัญหาและงานที่จะต้องดำเนินการได้อย่างตลอด ผู้บริหารที่ดีควรมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติและสามารถนำความรู้ นั้น ๆ มาใช้ดำเนินการทุกชนิดได้

2. มีความรอบรู้ทั่วไป หมายความว่า ผู้บริหารจะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวาง เกี่ยวกับธรรมชาติของงาน งานในหน้าที่และรู้เท่าทันกับเหตุการณ์ ตลอดจนมีความสามารถในการวิเคราะห์และวิจัยเป็นอย่างดี สรุปแล้วผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีภูมิรู้ คือรู้หลักการบริหาร รู้เรื่องที่จะบริหาร และรอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้

3. มีทักษะและความสามารถทางด้านภาษา เนื่องจากผู้บริหารต้องทำงานเกี่ยวกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ การใช้ถ้อยคำในการพูด อ่านเขียนและทำรายงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำให้ถูกต้องและเหมาะสม

4. มีความจำดี คือสามารถจำสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งชื่อผู้ร่วมงานและลักษณะของงานได้ดี เพื่อให้ผู้ร่วมงานเกิดศรัทธา เชื่อมั่นใส และภาคภูมิใจในงานที่ทำมากขึ้น

เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านวิชาการนี้ ตามประกาศจังหวัดพังงา เรื่องการสรรหาข้าราชการมาดำรงตำแหน่งที่ว่าง (2534 : 1 - 2) ได้กำหนดคุณสมบัติของนักวิชาการศึกษาทั้งด้านคุณวุฒิ ทางการศึกษาและประสบการณ์ไว้พอสรุปได้ดังนี้

1. ต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. เป็นข้าราชการดำรงตำแหน่งระดับ 3 ระดับ 4 หรือระดับ 5 ถ้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ 3 มาก่อน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะทางด้านวิชาการ สำหรับนักวิชาการศึกษานั้นควรประกอบไปด้วย ๓ สิ่งต่อไปนี้ คือ ระดับความรู้หรือวุฒิทางการศึกษา ความรู้ทางวิชาการ ใฝ่ค้น ความรู้ทั่วไป และความรู้ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น

2. คุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ

คุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ หมายถึงความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพหรืองานที่จะทำ ซึ่งตรงตามความต้องการของลักษณะงานในตำแหน่งนั้น (สมเกียรติ เจริญถิรม, 2532 : 15) คุณลักษณะทางวิชาชีพจะเกี่ยวข้องกับทักษะ การปฏิบัติงานของผู้บริหาร เช่น ความสามารถในการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำ การตัดสินใจและคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น (ไพฑูรย์ โกปพันธ์ตา, 2535 : 27)

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2527 : 33 - 40) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะทางด้านวิชาชีพไว้ว่า เป็นความสามารถในการใช้ความรู้และเครื่องมือทางการบริหาร ความสามารถในการจูงใจคน ความสามารถในการตัดสินใจ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วางนโยบายและแผนงาน ส่วน จุมพล สวัสดิชากกร (2520 : 328 - 331) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะทางด้านวิชาชีพของผู้บริหารไว้ 9 ประการดังนี้

1. มีความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน
2. มีความสามารถในการจัดระเบียบองค์การและจัดตัวบุคคลให้เข้ากันงาน
3. มีความสามารถในการควบคุมการใช้จ่ายเงิน
4. มีความสามารถในการประชาสัมพันธ์
5. มีความสามารถในการประสานงาน
6. มีความสามารถในการบำรุงขวัญผู้ร่วมงาน
7. มีความสามารถในการควบคุมบังคับบัญชาผู้ร่วมงาน
8. มีความสามารถในการประเมินผลงาน
9. สามารถปรับปรุงงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

สำหรับ ประสุม รอดประเสริฐ (2527 : 59) ได้ระบุถึงคุณลักษณะที่ผู้บริหารควรมีและเป็นคุณลักษณะที่จะทำให้วิชาชีพการเป็นนักบริหารประสบผลสำเร็จมีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ และมีความเป็นปัจจุบันเสมอ
2. เป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนซับซ้อนและแก้ปัญหาอันยากที่สุด และข้อมูลที่ได้พิจารณาได้ตรงต่ออย่างรอบคอบแล้ว และรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา
3. เป็นผู้มีความคิดกว้างไกล ปฏิบัติงานในหน่วยงานด้วยความมีระบบ มีความซื่อสัตย์และรู้จักใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน
4. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ และมีความยุติธรรม
5. เป็นผู้รู้ใช้เวลาให้กับหน่วยงานอย่างแท้จริงและเอาจริงเอาจริงกับงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
6. เป็นผู้ชอบการวิเคราะห์ ทดลองและมีจินตนาการสูง และมีความกล้าที่จะตัดสินใจ หากได้พิจารณาแล้วว่า การตัดสินใจมีผลประโยชน์ต่อส่วนรวม

3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

คำว่า บุคลิกภาพ มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันหลายลักษณะเป็นต้นว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะส่วนรวมที่เปลี่ยนแปลงได้ในตัวบุคคลแต่ละคน ซึ่งมีระบบทางประสาท และจิตกำหนดให้บุคคลมีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากคนอื่น (Allport, 1907 : 263) หรือบุคลิกภาพ

คือ รูปแบบของพฤติกรรมที่อยู่ในแต่ละคน รูปแบบพฤติกรรมของบุคลิกภาพ เป็นผลจากปฏิกิริยา
ร่วมกันอย่างซับซ้อนของโครงสร้างของร่างกาย จากประสบการณ์ที่ผ่านมา (Edwards.
1969 : 216)

บุคลิกภาพของคน ไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดมาพร้อมกับบุคคลนั้นทั้งหมด ยกเว้นเพียง
รูปร่าง หน้าตา สัดส่วน สีผิวของร่างกาย นอกนั้นเกิดจากการฝึกฝนอบรม เรียนรู้ และ
มีประสบการณ์ภายหลังทั้งสิ้น แต่โดยความหมายของบุคลิกภาพแล้ว หมายถึง ทุกสิ่งที่ประกอบ
เป็นตัวบุคคล รวมทั้งลักษณะทางกาย อารมณ์ ความรู้ ความสามารถ และการแสดงออกต่าง
ต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ และ
บุคลิกภาพจะมีผลโดยตรงต่อกิจการงาน ชีวิตส่วนตัวและสังคม (ชนา โทณภพ. 2527 : 43)

ก่อน สวัสดิทานิชย์ (2519 : 105 - 112) ได้แยกการพิจารณาบุคลิกภาพใน
รายละเอียดออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. อุปนิสัยของคน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการแสดงพฤติกรรม ได้แก่ ความอดทนกับ
ความรอบคอบ ความเอื้อเฟื้อกับความสำเร็จ การคิดการไกลกับการคิดเฉพาะหน้า ความ
ฝักใฝ่ทางศิลปะกับการเป็นนักปฏิบัติ และความเชื่อในศาสนากับความเชื่อในวิทยาศาสตร์

2. คุณสมบัติประจำตัวของบุคคล ซึ่งได้แก่ร่างกาย รูปร่างหน้าตา และกิริยา
ท่าทาง

3. บทบาทของบุคคล บทบาทเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพซึ่งจะแสดงออกตามเพศ
วัย อาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม และตำแหน่ง

บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะบุคลิกภาพเข้ามามีผลสัมพันธ์กับ
บุคคลอื่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพดี นับว่าเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการสัมพันธ เพราะบุคลิกภาพ
เป็นสิ่งสะดุดตาและสร้างรอยยิ้มให้แก่ผู้พบเห็น บุคลิกภาพของคนมีความสำคัญมาก คนจะบรรลุ
ความสำเร็จในอาชีพ ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่ดี บุคคลที่ไปสมัครงานหา
การพบปะติดต่อกับบุคคลนานาชนิดที่ดี บุคคลอื่น ๆ จะมีความรู้สึกนิยมชกย่อง นับถือ ให้ความรัก
ความเอ็นดู เกลี้ยกล่อม หรือมีเจตคติอย่างไร ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้น ๆ บุคคลภาพของ
คนที่แสดงออกมามีอิทธิพลต่อผู้พบเห็น คือมีอิทธิพลต่อความรู้สึก และอารมณ์ของผู้พบเห็น
(สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. 2524 : 121)

จากรายงานของนักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ได้กล่าวถึงบุคลิกลักษณะที่
ดี ซึ่ง เสถียร เหลืองอร่าม (2525 : 37) ได้สรุปไว้ มีดังนี้ คือ ความร่าเริงแจ่มใส

ความปรารถนาเรียนต่อ ความเป็นมิตร ความพอใจในงาน ความอยากช่วยเหลือผู้อื่น ความไม่เห็นแก่ตัว การมีอารมณ์ขัน ความรอบคอบ ความอดทน และความสามารถทำอะไรได้ อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาโดยตรงถึงไม่มี ผู้ใดศึกษากันคว้าเอาไว้ จึงได้นำผลงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในลักษณะอื่น ๆ ที่ ใกล้เคียงและเกี่ยวข้องมาเทียบเคียง เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในการอภิปรายผลในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

กิตติศักดิ์ รัตนธาดา (2529 : 70 - 82) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษาเอกชนจังหวัด พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านส่วนตัว ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความต้องการให้มากที่สุดจะหา ไม่ได้ ได้แก่ คุณลักษณะเกี่ยวกับความรับผิดชอบ คุณธรรม มนุษยสัมพันธ์ สติปัญญา ความกระตือรือร้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ได้แก่ มีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับบุคคลอื่นหรือหน่วยงานอื่น

ผลการวิจัยของ อัญชลีรัตน์ บุญอินธุติกุล (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารงานที่สำคัญที่ควรฝึกอบรมให้แก่หัวหน้าภาควิชา ได้แก่ ความสามารถในการสร้างสรรค์ ความสามารถในการจูงใจเพื่อนร่วมงาน ความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ ความสามารถในการวางแผนปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของหัวหน้าภาควิชาที่ควรพัฒนามีอยู่ 3 ด้าน ที่อยู่ในเกณฑ์มากตามความต้องการทั้งของคณบดี หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ คือ ด้านความรู้เป็นผู้นำเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ทักษะในการบริหารงาน และด้านวิชาการ ตามลำดับ

สุปิตี ธนภักดิ์ (2529 : ๖) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคการ ศึกษา พบว่า คุณลักษณะที่เห็นด้วยอย่างยิ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัวคือ มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เป็นโรคติดต่อหรือพิการใด ๆ มีความประพฤติดี มีมนุษยสัมพันธ์และบุคลิกภาพตามลำดับ ส่วนลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ทอดทิ้ง ละเลย หรือหลีกเลี่ยงท่าตนเป็นที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้จากผลการจัดลำดับความสำคัญคุณ

ประชากรได้ให้ความสำคัญในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษาธิการอำเภอในส่วนที่เกี่ยวกับความ
ประพฤตินับเป็นอันดับแรก รองลงมาก็คือ ภาวะผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ ความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ ความสามารถในการปฏิบัติงานและความรู้ทางวิชาการตามลำดับ

ชโลมใจ ภิงคารวิธาน (2525 : 69) ได้วิจัยคุณลักษณะของผู้อำนวยการการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัด พบว่า ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดควรเป็นบุคคลที่มีสุขภาพแข็งแรงกระฉับ
กระเจิง คล่องแคล่ว แข็งกายเหมาะสมกับฐานะและโอกาสเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี รู้จักใช้
คำพูดที่เหมาะสมกับบุคคลที่สนทนาคำว เป็นคนตรงไปตรงมา กล้าแสดงออก มีอารมณ์ขัน
มีความอดกลั้น ยุติธรรม มีความคิดริเริ่ม รู้จักปรับตัว มีความรู้ลึกไว แก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ได้ดี เป็นคนกว้างขวาง เป็นที่รักใคร่ชอบพองของคนทั่วไป เสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

ไพฑูริย์ ทองไชย (2530 : 9) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วย
ผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ ตามความคาดหวังของผู้บริหาร ครูอาจารย์
และศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 6 โดยศึกษาใน 2 ลักษณะคือ ลักษณะเฉพาะตัวและลักษณะ
ด้านวิชาชีพ พบว่า ลักษณะเฉพาะตัวที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรมในการ
ปฏิบัติงาน ใฝ่หาจากสภาพเหมาะสมกับบุคคลทุกระดับ มีระเบียบวินัยและรับผิดชอบในหน้าที่การ
งานสูง ส่วนลักษณะที่ไม่แน่ใจ คือ มีวิสัยสูง ในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะวิชาชีพ ลักษณะที่เห็น
ด้วยอย่างยิ่ง คือ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยการวัดผลและประเมินผลการเรียน
มีความเข้าใจในแผนการเรียน และจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความสามารถในการจัดการวางแผน
และการจัดครูเข้าสอน ส่วนลักษณะที่ไม่แน่ใจคือ มีวุฒิปัญญาโททางการศึกษาก่อน

บุญมา กัมปนาทพงษ์ (2532 : 95) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 4 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านความ
เป็นผู้ว่าวิชาการ บุคลิกภาพ และความสามารถในการบริหารงาน มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ ได้แก่ ความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรมสูงเป็นตัวอย่างได้ เสียสละ
เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยความมั่นใจ
คุณลักษณะด้านวิชาการ ได้แก่ การรู้หลักการบริหารและมีประสบการณ์ในการบริหารมาก่อน
มีความรู้และความเข้าใจในหลักสูตร รู้นโยบายการศึกษาของชาติทุกระดับ และมีความสามารถ
ในการบริหารงานบุคคล คุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ การเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีวา
กกว้าง เป็นประชาธิปไตย ดำเนินบทบาทของตนได้คล่องแคล่วเหมาะสม มีน้ำใจไมตรีต่อผู้ร่วมงาน
และใช้กิริยาอาการในความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้คล่องแคล่วเนียน คุณลักษณะด้านความสามาถในการ

บริหารงาน ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานจนสามารถชี้แจงต่อผู้อื่นได้มีความสามารถในการวางแผนและปรับปรุงแผนอยู่เสมอ มีความสามารถในการจัดสํานักบังคับบัญชาและระเบียบงาน รู้จักการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ผู้อื่น

ทิพย์รัตน์ สุกพิพงค์ (2524 : 75) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า คุณลักษณะที่ต้องการมากที่สุด ได้แก่ การมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ การมอบหมายงานและอำนาจหน้าที่แก่ผู้ร่วมงาน การประสานความร่วมมือ การแนะนำเทคนิค การปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงาน การสื่อความหมายชัดเจน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าและทันสมัย การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างยุติธรรม การจัดการความขัดแย้งที่เกิดจากการบริหารงาน การสร้างทีมงาน การทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ การควบคุมอารมณ์ได้เมื่อพบกับเหตุการณ์ไม่พอใจ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการกล้าแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณชน

งานวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่น่าสนใจ ได้แก่ งานวิจัยของ มิลเลอร์ (Miller, 1960 : 2518 - A) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพที่มีผลต่ออาชีพการบุคคลในสมาคม YMCA ในตำแหน่ง หัวหน้า ผู้ควบคุม เลขานุการ แผนกธุรกิจและคนงาน พบว่า บุคลิกภาพจะเปลี่ยนไปตามชนิดของอาชีพที่กระทำอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดอลล์ (Doll, 1968 : 153 - 155) ได้วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณะของการเป็นผู้นำ ได้สรุปว่าผู้นำควรมีลักษณะดังนี้

1. ควรเป็นคนที่มีความสนใจเรามาใส่ใจเรา ผู้นำควรจะเป็นผู้มีความรู้เข้าใจต่อความต้องการหรืออารมณ์ของสมาชิกของกลุ่ม
2. ควรเป็นคนกระฉับกระเฉง ผู้นำจะต้องกระทำตนให้สมาชิกเห็นว่า เป็นผู้มีความกระตือรือร้น มีความมั่นใจ แจ่มใส ร่าเริง
3. ควรได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกของกลุ่ม
4. ควรเป็นที่พึ่งของสมาชิก ครู นักเรียน คนงาน ภรรยา ซึ่งต่างก็ต้องการความช่วยเหลือเมื่อเผชิญกับปัญหา
5. ควรเป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
6. ควรสนใจในบทบาทของตนเอง

จากการสรุปงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการเป็นผู้บริหารของ สตีลกลิลล์ (Stogdill, 1974 : 17 - 23) ทั้งในปี 1960 และ 1970 มีความเห็นสอดคล้องกันว่าลักษณะของ ผู้บริหารที่ดีมีดังนี้ ลักษณะทางกาย ซึ่งได้แก่ ความแข็งแรง สง่าผ่าเผย ภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ การศึกษาดี มีฐานะทางสังคมดี สติปัญญาดี เฉลียวฉลาด การตัดสินใจดี มีทักษะ ในการสื่อความหมายและการพูดบุคลิกภาพที่ต้นตัวเสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ มีความคิดริเริ่มและ สว่างสรรค์ มีจริยธรรมและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานได้แก่ ความ ปรารถนาที่จะทำให้อดีที่สุด มีความรับผิดชอบ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มุ่งความสำเร็จของงาน ลักษณะทางสังคม ได้แก่ ความปรารถนาที่จะทำงานร่วมกับคนอื่น มีเกียรติ เน้นที่ยอมรับ ของสมาชิก ทั่วสังคมเก่ง และมีความฉลาดเฉลียวในการสังคม

จากการศึกษางานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้ใช้เป็นกรอบความคิด ในการวิจัยและใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดขอบข่ายและเนื้อหาของแบบสอบถามของการวิจัยใน ครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษากันคว่ำ

การศึกษารังนี้ ดำเนินการศึกษากันคว่ำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. สุ่มทางเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดการข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ศึกษา

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารังนี้ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ ที่ปฏิบัติงานในระหว่างปี พ.ศ. 2536 - 2537 จำนวน 142 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีตารางสี่ส่วนของ เครซี และมอร์แกน

(Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 608) จากประชากร 142 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ที่เห็นการศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 103 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยการพิจารณาจากเอกสาร ตำราทางด้านวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) เกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพ ซึ่งแบบสอบถามส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ใต้เกณฑ์ ขาด ปานกลาง และเหนือ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อหาข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาการศึกษาประการอื่น ๆ นอกเหนือจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาการศึกษา เพื่อเป็นกรอบข้อมูลเบื้องต้นในการสังเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนด แล้วกำหนดเป็นข้อสอบถามให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่กำหนดไว้

2. สร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ โดยให้สละบทลงโทษผู้ตอบที่พึงประสงค์ตามข้อ 1 ข้อมแบบสอบถามปลายเปิดในตอนท้ายของแบบสอบถาม เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาศึกษาระดับจำนวน 30 คน ที่มีสีกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลจากการทดสอบมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) คือ

3.1 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ปรากฏว่า
ค่าความเชื่อมั่น .92

3.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) เป็นค่าเฉลี่ย

สูตร : $\text{Est. เทสต์ 25 เปอร์เซนต์ ของ เลดเวิร์ด (ด้าน ศาสตร์ บดบังงศา}$
สวสศ. 2531 : 185 ; อ้างอิงมาจาก Edwards, 1969 : 152 - 154)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ 14 จังหวัด
2. จัดส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เขียนระบุโดยคิดแนบส่งคืน โดยไม่ต้องระบุชื่อผู้ส่ง และขอความร่วมมือส่งคืนภายในกำหนด 15 วัน โดยประมาณ
3. หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ในกรณีที่ไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ติดต่อส่วนตัวกับผู้ตอบแบบสอบถามโดยตรงทางโทรศัพท์
4. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 103 ฉบับ ได้รับคืนมา 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.08

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และตรวจเปอร์เซ็นต์ของการได้รับคืนจากแบบสอบถามที่ส่งไป 103 ฉบับ ได้รับ 100 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.08 และนำมาหาหรรษาการกระจายของคะแนนในแบบบันทึกที่สถานเกณฑ์ที่กำหนด คือ

ระดับที่พึงประสงค์มาก 1 ที่ 3 คะแนน

ระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง 1 ที่ 2 คะแนน

ระดับที่พึงประสงค์น้อย 1 ที่ 1 คะแนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายข้อ และหาค่าเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าตามแนวคิดของเบส์ท์ (Best, 1978 : 174) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 2.33 - 3.00 ถือว่ามีระดับที่พึงประสงค์มาก

คะแนนเฉลี่ย 1.66 - 2.32 ถือว่ามีระดับที่พึงประสงค์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.65 ถือว่ามีระดับที่พึงประสงค์น้อย

นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้โปรแกรม SPSS

(Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของแต่ละกลุ่มตามตัวแปร

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และอายุที่ต่างกัน เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบความแตกต่างของคะแนน โดยใช้คะแนน t (t - test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1970 : 161)

1.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) เป็นรายข้อ โดยใช้สูตร t - test เทกโคค 25 เปอร์เซนต์ ของ เอคเวิร์ต (ลิวัน สารสิทธิ์ และสังคยา สารสิทธิ์. 2531 : 185 ; อ้างอิงมาจาก Edwards. 1969 : 152 - 154)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตรเฟอร์กูสัน (Ferguson. 1981 : 49)

2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตรเฟอร์กูสัน (Ferguson. 1981 : 49)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ จำนวนตามคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และอายุ ใช้ t - test ของเฟอร์กูสัน (Ferguson. 1981 : 172)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย
ได้กำหนดสัญลักษณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- N แทน จำนวนศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ในกลุ่มตัวอย่าง
- N_i แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t - distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์
อำเภอในภาคใต้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และอายุ
ดังรายละเอียดในตาราง 1 - 4

ตาราง 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ
ในภาคใต้ จำแนกเป็นรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านวิชาการ	2.64	.25	มาก
2.	ด้านวิชาชีพ	2.76	.25	มาก
3.	ด้านบุคลิกภาพ	2.68	.20	มาก
	รวม	2.69	.23	มาก

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ รวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า คุณลักษณะที่ระบุไว้ ทุกด้านเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศึกษาธิการอำเภอให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาจากระดับสูงไปหาต่ำได้แก่ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิชาการ ตามลำดับ

ตาราง 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ในภาคใต้ ที่มีพฤติกรรมการศึกษาแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	พฤติกรรมการศึกษาในภาคใต้				
		ปริญญาดรี/เทียบเท่า N = 57		สูงกว่าปริญญาดรี N = 43		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านวิชาการ	2.6444	.229	2.6248	.279	มาก
2.	ด้านวิชาชีพ	2.7556	.253	2.7767	.240	มาก
3.	ด้านบุคลิกภาพ	2.6772	.284	2.6791	.323	มาก
	รวม	2.6924	.235	2.6935	.225	มาก

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปริญญาดรีหรือเทียบเท่า กับกลุ่มสูงกว่าปริญญาดรี มีความเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักการศึกษาสอดคล้องกัน จากระดับสูงไปหาต่ำคือ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้าน วิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 3 - คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์
ในภาคใต้ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน จำแนกเป็นรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ประสบการณ์ของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้				
		ต่ำกว่า 10 ปี N = 59		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 41		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านวิชาการ	2.6531	.232	2.6114	.276	มาก
2.	ด้านวิชาชีพ	2.7955	.215	2.7203	.282	มาก
3.	ด้านบุคลิกภาพ	2.6904	.297	2.6602	.307	มาก
	รวม	2.7130	.221	2.6640	.242	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ รวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม คือ ที่มีประสบการณ์ ในการเป็นศึกษานิเทศก์ต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์มีความสอดคล้องกัน จากระดับสูงไปหาต่ำคือ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้าน วิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการอำเภอ
ในภาคใต้ ที่มีอายุแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายด้าน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	อายุของนักวิชาการอำเภอในภาคใต้				
		ต่ำกว่า 45 ปี		ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป		
		N = 51		N = 49		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านวิชาการ	2.6353	.253	2.6367	.251	มาก
2.	ด้านวิชาชีพ	2.7647	.249	2.7646	.246	มาก
3.	ด้านบุคลิกภาพ	2.6523	.335	2.7048	.259	มาก
	รวม	2.6841	.246	2.70210	.214	มาก

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของนักวิชาการอำเภอ รวมทั้ง 3 ด้าน พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม คือ ที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความสอดคล้องกัน จากคะแนนที่ได้ไปหาค่าคือ ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์
อำเภอในภาคใต้ ถึงรายละเอียดในตาราง 5 - 7

ตาราง 5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ในภาคใต้ ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ	ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ N = 100		
		X̄	S.D.	ระดับ
1.	มีวุฒิการศึกษาย่างน้อยปริญญาโท	2.34	.64	มาก
2.	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสาขากการบริหารการศึกษา หรือเคยรับการฝึกอบรมวิชาการบริหารการศึกษา	2.10	.69	ปานกลาง
3.	มีความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรมหรือผ่านการอบรมด้าน ศิลปวัฒนธรรม	2.55	.54	มาก
4.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หรือผ่านการอบรม ด้านคอมพิวเตอร์	2.53	.53	มาก
5.	มีผลงานการวิจัยเผยแพร่ต่อสาธารณะ	2.28	.60	ปานกลาง
6.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ระดับประถมและมัธยมศึกษาสามารถให้การนิเทศได้	2.70	.50	มาก
7.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ทั่วไปของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ	2.75	.44	มาก
8.	สามารถวิเคราะห์แนวโน้มและแผนงานด้านการศึกษา มาใช้ในการปฏิบัติงาน	2.81	.44	มาก
9.	สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงาน ที่กำหนดไว้	2.82	.41	มาก
10.	สามารถสำรวจรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ	2.93	.26	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาการ	ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11.	สามารถวางแผนการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรมในภาพรวมระดับอำเภอ	2.93	.26	มาก
12.	สามารถเขียนบทความและเอกสารทางวิชาการ เพื่อ เผยแพร่	2.53	.52	มาก
13.	มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน	2.59	.51	มาก
14.	มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลคุณภาพการจัดการ ศึกษาในขอบเขตที่รับผิดชอบ	2.71	.46	มาก
15.	สามารถนำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ	2.88	.33	มาก
รวม		2.64	.25	มาก

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความ
 คิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ด้านวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นคุณลักษณะ
 ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในเรื่องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสาขากการบริหารการ
 ศึกษา หรือโดยผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารการศึกษา และการมีผลงานวิจัยเผยแพร่ต่อ
 สาธารณะ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ
ในภาคใต้ ด้านวิชาชีพ จำนวนเป็นรายชื่อ

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพ	ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี	2.77	.45	มาก
2.	วิชาส่งเสริมระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของ ผู้ร่วมงาน	2.76	.43	มาก
3.	ตัดสินใจ วินิจฉัยปัญหาโดยให้ข้อมูลและหลักวิชา	2.79	.43	มาก
4.	สามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคอย่างสุ่มรอบคอบ	2.77	.42	มาก
5.	สามารถโน้มน้าวใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานไปสู่ความ สำเร็จ	2.70	.46	มาก
6.	มีทักษะในการใช้เครื่องมือบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ ข้อมูล	2.76	.43	มาก
7.	นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสม	2.80	.40	มาก
8.	มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ	2.85	.36	มาก
9.	สามารถประสานงานระหว่างองค์กรทางการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ	2.92	.27	มาก
10.	มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการที่จัดขึ้นโดย หน่วยงานอื่น	2.66	.50	มาก
11.	ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่นได้ดี	2.86	.35	มาก
12.	มีเทคนิควิธีการในการปฏิบัติงานอย่างชาญฉลาด	2.70	.48	มาก
13.	ปรับปรุงระเบียบวิธีทำงานให้ก้าวหน้าและทันสมัย	2.79	.41	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านวิชาชีพ	ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
14.	สามารถใช้สื่อต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์ หน่วยงาน	2.69	.46	มาก
15.	มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ	2.65	.50	มาก
	รวม	2.76	.25	มาก

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ด้านวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่ พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถประสานงานระหว่างองค์กรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ

ตาราง 7 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์
ในภาคใต้ ด้านบุคลิกภาพ จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ	ศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ N = 100		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง	2.70	.50	มาก
2.	แต่งกายสุภาพและเหมาะสมกับกาลเทศะ	2.72	.47	มาก
3.	มีรูปร่าง ท่าทางเป็นที่ประทับใจต่อผู้พบเห็น	2.43	.56	มาก
4.	พูดจาไพเราะและมีเหตุผล	2.77	.42	มาก
5.	มีความสามารถในการพูดต่อที่ชุมนุมชน	2.68	.47	มาก
6.	ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้	2.76	.43	มาก
7.	มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง	2.66	.51	มาก
8.	มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้าสมาคมกับบุคคลทุกระดับได้	2.64	.37	มาก
9.	มีความเฉลียวฉลาดและปฏิภาณไหวพริบดี	2.71	.46	มาก
10.	มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงและมีที่วิเศษ	2.80	.40	มาก
11.	ตรงต่อเวลา มีวินัย และความรับผิดชอบ	2.88	.33	มาก
12.	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน	2.62	.49	มาก
13.	มีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์ขัน	2.61	.52	มาก
14.	มีความอดสาหัสพยายาม	2.81	.37	มาก
15.	มีสถานภาพส่วนตัวทางเศรษฐกิจ	2.21	.57	ปานกลาง
รวม		2.68	.36	มาก

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ความ
ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ ด้านบุคลิกภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อส่วนใหญ่ พบว่า
เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในเรื่องมีสถานภาพส่วนตัวทางเศรษฐกิจดี
อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้ง 3 ด้าน ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และอายุ ดังรายละเอียดในตาราง 8 - 10

ตาราง 8 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีคุณวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	วุฒิของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้				t.
		ปริญญาตรี/เทียบเท่า N = 57		สูงกว่าปริญญาตรี N = 43		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านวิชาการ	2.6444	.229	2.6240	.279	.38
2.	ด้านวิชาชีพ	2.7556	.253	2.7767	.240	.42
3.	ด้านบุคลิกภาพ	2.6772	.284	2.6791	.323	.03
	รวม	2.6924	.235	2.6935	.225	.02

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ รวมทั้ง 3 ด้าน ทั้งที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่กล่าวไว้

ตาราง 9 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ประสบการณ์ของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้				t
		ต่ำกว่า 10 ปี N = 59		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป N = 41		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านวิชาการ	2.6531	.232	2.6114	.276	.82
2.	ด้านวิชาชีพ	2.7955	.215	2.7203	.282	1.51
3.	ด้านบุคลิกภาพ	2.6904	.297	2.6602	.307	.40
	รวม	2.7130	.221	2.6640	.242	1.05

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ รวมทั้ง 3 ด้าน ทั้งที่มีประสบการณ์ในการเป็นศึกษาธิการอำเภอต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 10 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของ
 ศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้ ที่มีอายุต่างกัน

ด้านที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	อายุของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้				t
		ต่ำกว่า 45 ปี N = 51		ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป N = 49		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านวิชาการ	2.6352	.252	2.6367	.251	-.03
2.	ด้านวิชาชีพ	2.7647	.249	2.7646	.246	.00
3.	ด้านบุคลิกภาพ	2.6523	.335	2.7048	.259	-.87
	รวม	2.6641	.246	2.70210	.214	-.89

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ รวมทั้ง 3 ด้าน ทั้งที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และอายุ ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตาราง 11 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา
ตามองค์ประกอบทั้ง 3 ด้าน

ลำดับที่	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่
<u>ด้านวิชาการ</u>		
1.	มีความรู้ในหน้าที่	26
2.	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	14
3.	สามารถวิเคราะห์ และวิจัย	12
4.	มีความคิดสร้างสรรค์	7
5.	มีความสามารถในการประสานงาน	7
6.	การพัฒนางานให้มีคุณภาพ	6
7.	ควรได้รับการอบรม	4
8.	มีหลักการและเหตุผล	3
9.	มีความรอบรู้งาน	2
10.	ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	1
11.	มีความชำนาญในด้านวิชาการ	1
12.	มีความเข้าใจในการจัดทำแผน	1
13.	เป็นที่พึ่งทางวิชาการได้	1
14.	มีความแม่นยำในระเบียบ	1
15.	เป็นคนที่ทันต่อเหตุการณ์	1
<u>ด้านวิชาชีพ</u>		
1.	รักและศรัทธาในอาชีพของตน	20
2.	มีทักษะในการทำงาน การวางแผน	7
3.	นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับปรุงงาน	7
4.	มีความซื่อสัตย์สุจริต	4

ตาราง 11 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ความถี่
5.	พัฒนาและปรับปรุงตนเอง	2
6.	สามารถสนองนโยบายได้	1
	<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>	
1.	มีมนุษยสัมพันธ์ดี	19
2.	แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	13
3.	มีบุคลิกเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั่วไป	13
4.	สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี	12
5.	มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงว่องไว	9
6.	พูดจาอ่อนน้อมถ่อมตน	7
7.	มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง	6
8.	เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น	5
9.	มีความรับผิดชอบ	4
10.	มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4
11.	มีความเสียสละต่อส่วนรวม	3
12.	ทำงานเป็นกลุ่มได้	3
13.	มีความรับผิดชอบ	3
14.	มีจรรยา มารยาทดี	3
15.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	2
16.	มีคุณธรรม จริยธรรม	2
17.	มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล	1

จากตาราง 11 ศึกษาธิการอำเภอมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาที่มีความสำคัญสูงในด้านวิชาการได้แก่ มีความรู้ในหน้าที่ ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ สามารถวิเคราะห์ และวิจัย มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการประสานงาน

ด้านวิชาชีพ นักวิชาการศึกษา ควรรักและศรัทธาในอาชีพของตน มีทักษะในการทำงาน การวางแผน และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับปรุงงาน

ด้านบุคลิกภาพ นักวิชาการศึกษา ควรมีมนุษยสัมพันธ์ดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีบุคลิกเป็นที่ยอมรับนับถือต่อคนทั่วไป สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงว่องไว และพูดจาอ่อนน้อมถ่อมตน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาความความคิดเห็นของ
ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ที่มีต่อคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามคุณวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และ
อายุ

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้
100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในที่มีต่อคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพ จำนวน 15
ข้อ รวมทั้งสิ้น 45 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามคิดเห็น
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาที่นอกเหนือจากแบบสอบถามตอนที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ตอน ตามชนิดของวิธีการทางสถิติ คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อ

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t -test เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาการอำเภอที่เข้าศึกษา การศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และอายุต่างกัน ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา

3. วิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ทางวิไลศ ประสานมิตร โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของแต่ละกลุ่มตามตัวแปร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. นักศึกษาการอำเภอในภาคใต้มีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษากลุ่มในระดับที่พึงประสงค์มาก เพื่อดำเนินการเป็นรายด้านและรายข้อ สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เว้นลำดับที่คี่ดังนี้ คือ นักวิชาการศึกษาต้องสามารถสำรวจรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลค่าที่ระบบ สามารถวางแผนการศึกษา การพัฒนาและวัฒนธรรมในภาพรวมระดับอำเภอ สามารถนำข้อมูลมาประกอบการประเมินผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ สามารถวิเคราะห์นโยบายและแผนงานด้านการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาที่รับผิดชอบ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สามารถให้การนิเทศได้ มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และ

การปกครองในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หรือผ่านกระบวนการ
ด้านคอมพิวเตอร์ สามารถเขียนบทความและเอกสารทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ มีวุฒิการศึกษา
อย่างน้อยระดับปริญญาโท มีผลงานการวิจัยเผยแพร่ต่อสาธารณะ และสำเร็จการศึกษาระดับ
ปริญญาสาขากาการบริหารการศึกษา

1.2 ด้านวิชาชีพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้ดังนี้
คือ นักวิชาการศึกษาต้องสามารถประสานงานระหว่างองค์กรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่นได้ มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ
ผ่านนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม คัดลั่นใจ วินิจฉัยปัญหาของ
วิชาชีพและหลักวิชา ปรับปรุงระเบียบวิธีทำงานให้ก้าวหน้าและทันสมัย มีคุณธรรมเป็นแบบอย่าง
ที่ดี สามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคอย่างสุรอบรอบรอบ รักษาสิ่งเสียหยาไว้โดยวินัยและความ
รับผิดชอบของผู้ร่วมงาน มีทักษะในการใช้เครื่องมือบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถ
โน้มน้าวใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จ มีเทคนิควิธีการในการปฏิบัติงานอย่างหลากหลาย
สามารถใช้สื่อต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
วิชาการที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานอื่นและมีความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ

1.3 ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับได้
ดังนี้คือ นักวิชาการศึกษาต้องตรงต่อเวลา มีวินัยและความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้า
สมาคมกับบุคคลทุกระดับได้ มีความอดทนอดกลั้น มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงและ
มีสติวิตรึก พิจารณาไตร่ตรองและมีเหตุผล ปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์และบุคคลอื่นได้ แต่งกาย
สุภาพและเหมาะสมกับกาลเทศะ มีความฉลาดและปฏิภาณไหวพริบดี มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์
แข็งแรง มีความสามารถในการพูดต่อที่ชุมนุม มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความอ่อนน้อม
ถ่อมตน มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์ขัน มีรูปร่างท่าทางเป็นที่ยอมรับของผู้พบเห็น และมีสภาวะภาพ
ส่วนตัวทางเศรษฐกิจดี

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและ
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความชัดเจนเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา
ไม่แตกต่างกัน

2. ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีอายุต่ำกว่า 45 ปี และตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน และมีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิชาการ อยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาทุกด้าน ตามลำดับ

2. ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน และมีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ปรากฏข้อค้นพบที่นำไปสู่การอภิปรายผลได้ 2 ด้าน ดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลโดยยึดจุดมุ่งหมายและสมมติฐานของการค้นคว้า ดังนี้

1. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ มีความคิดเห็นตรงกันว่าคุณลักษณะที่ระบุไว้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากเกือบทุกข้อและทุกด้าน ผลที่ปรากฏออกมาลักษณะนี้ อาจเห็นเพราะว่าคุณลักษณะต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในแบบสอบถามได้ศึกษาจากตำรา เอกสารและงานวิจัยเป็นที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากการสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ซึ่งได้ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้เป็นอย่างมากอีกด้วย

2. เมื่อพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาเป็นรายด้าน ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ส่วนมากมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะด้านวิชาชีพเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากกว่าด้านอื่น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีความสำคัญสูงกว่าด้านอื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้อาจเห็นเพราะว่าวิชาชีพเป็นความสามารถในการใช้ความรู้ และเครื่องมือทางการบริหาร ความสามารถในการจูงใจคน ความสามารถในการตัดสินใจ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์วางแผนนโยบายและแผน (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2527 : 33 - 40) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ทอดทิ้งละเลย หรือหลีกเลี่ยง ทำตนเป็นที่เชื่อถือได้ เป็นต้น (สุปัทมลักษณ์. 2529 : ๖) แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างในระดับความสำคัญทั้ง 3 ด้านนี้ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอภิปรายผลเป็นด้าน ๆ ไล่ดังนี้

2.1 คุณลักษณะด้านวิชาชีพมีคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ ความสามารถประสานงานระหว่างองค์การทางการศึกษาย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่นได้ มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีอื่นมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม ตัดสินใจ วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ข้อมูลและหลักวิชา คุณลักษณะที่สำคัญเหล่านี้เป็นคุณลักษณะด้านวิชาชีพที่สำคัญ ในลำดับต้น ๆ เพราะคุณลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายไปโดยจรรยาบรรณที่สั่งสอน การปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของนักเรียน ต้องเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก ๆ เป็นลักษณะที่ต้องตัดสินใจ และต้องอาศัยเครื่องมือทางการบริหารที่สำคัญ เช่น ทีมงาน การตัดสินใจ วิเคราะห์สถานการณ์ (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2527 : 33 - 40) สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลต่อความร่วมมือ ความเอื้อเฟื้อและการเห็นใจในมโนจิตของผู้บังคับบัญชา ถ้าผู้ใต้บังคับบัญชามีศรัทธาและให้ความร่วมมือในการทำงานก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพมีคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ การตรงต่อเวลา มีวินัย และความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ เข้าสมาคมกับบุคคลทุกระดับได้ มีความอดทนอดกลั้น มีความกระตือรือร้นกระตือรือร้นและมีชีวิตชีวา พุดจาพเราะและมีเหตุผล ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ในลำดับต้น ๆ ศึกษาธิการอำเภอให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะเหล่านี้ในลำดับต้น ๆ อาจเป็นเพราะว่า นักวิชาการศึกษา โดยสำนักงานจะเป็นผู้ปฏิบัติหรือเป็นผู้ใต้บังคับบัญชามองศึกษาธิการอำเภอ จึงคาดหวังว่าการบริหารงานจะต้องบริหารกิจการในความรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ได้วางไว้ การที่จะปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นักวิชาการศึกษาคงต้องเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง _ กล้าหาญ และทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ต้องมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตำแหน่งหน้าที่ ต้องอาศัยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทุกฝ่าย มีความสามารถในการพูดสื่อความหมายให้ทุกคน เข้าใจเห็นอย่างดี จึงทำให้นักวิชาการศึกษามีศักดิ์ศรี เป็นที่เชื่อถือศรัทธาทั้งผู้ร่วมงานและ คนทั่วไป (สมยศ มีเทศน์. 2531 : 7 - 8)

2.3 คุณลักษณะด้านวิชาการมีคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ ความสามารถสำรวจ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถวางแผนการศึกษา การประสานและ การวัดผลรวมในระดับอำเภอ สามารถนำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุง การบริหารงานวิชาการ สามารถวิเคราะห์นโยบายและแผนงานด้านการศึกษาไปใช้ในการ ปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการ อำเภอ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญ ในลำดับต้น ๆ ที่ศึกษาธิการอำเภอควรมีว่า ความรู้เหล่านี้มีความจำเป็นในฐานะนักวิชาการศึกษา "ต้องสนใจงานทางวิชาการ ต้องลงมือ ติดตามความเคลื่อนไหว เสนอแนะ เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี โดยเป็นที่ปรึกษา เสนอแนะด้านการศึกษา" (สมาน แสงมลิ. 2527 : 10) ต้องปฏิบัติตามนโยบายของสํานัก ไปด้วยดีตรงตามจุดมุ่งหมาย และจะต้องรอบรู้ทั้งที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานได้ และที่ช่วยเหลือ อีกประการหนึ่งที่ถือเป็นหลักของการจัดการศึกษาคือ การดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ได้วางไว้ ดังนั้นนักวิชาการศึกษา ตามที่ศึกษาธิการอำเภอ คาดหวังความสำเร็จในการปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและสามารถนิเทศการ ศึกษาได้ การจัดการศึกษาจึงจะมีประสิทธิภาพ ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการและ งานที่รับผิดชอบที่ระบุเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นเครื่องมือในการรักษา สถานการณ์ต่าง ๆ ไว้ได้ดี (อรุณ วัชรธรรม. 2527 : 104 - 108) และยังช่วยให้ได้รับ การยอมรับนับถือในวงการด้วย (อุทัย บุญประเสริฐ. 2521 : 11)

3. จากการเปรียบเทียบศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาแล้ว ศึกษาธิการอำเภอที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบ เท่าและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของนักวิชาการศึกษา ตามองค์ประกอบ ของคุณลักษณะรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บุญสิทธิ์ สหัสรังษี (2529 : 99) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ซึ่งพบว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ที่มี

วิธีต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ โปธิ์ วิมล (2534 : 82) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ที่มีวิธีต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงาน แผนงานและวิชาการของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของ เสริมปัญญา เทียมวัน (2534 : 131) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 มีวิธีต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงาน วิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน

ส่วนสาเหตุที่ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้มีวิธีต่างกัน แต่ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ และมีการประชุมศึกษาธิการอำเภอทุกปี นอกจากนี้ศึกษาธิการอำเภอทุกคนจะได้รับข่าวสารข้อมูลในรูปนิตยสารหนังสือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานจากกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอมีความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และประกอบกับศึกษาธิการอำเภอ เป็นเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา มีหน้าที่บริหารการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ส่วนนักวิชาการศึกษาดังกล่าวจะเป็นตัวประสานการสั่งการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่่นเลือวกับศึกษาธิการอำเภอ โดยสำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานด้านบริหาร และนักวิชาการศึกษาเป็นสำนักงานของผู้ปฏิบัติโดยตรง จึงทำให้ศึกษาธิการอำเภอมีบรรทัดฐาน หรือหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติที่มีลักษณะเหมือนกัน (เสริมปัญญา เทียมวัน. 2534 : 130, 132) ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงส่งผลให้ศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ที่มีวิธีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน

4. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ปรากฏว่ามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามองค์ประกอบสองคุณลักษณะรวมทุกด้านและในแต่ละด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานศึกษาของ กอง กฤษณ์ ศรีสุระ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกันมีทัศนคติต่อการบริหารงานของศึกษาธิการจังหวัดไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ โรสเฟส สิงห์ขวา (2527 : บทคัดย่อ) สรุปว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน

มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสุภี สหพันธ์ (2529 : 97) ที่วิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ พบว่า ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาคย์ กลั่นบุศย์ (2520 : 113) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานการศึกษา นอกโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ โทธี วิมล (2534 : 83) พบว่า ทิศนะของศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีปัญหาต่อการบริหารงานแผนงานและวิชาการของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุรศักดิ์ ลิ้มณัฏ (2534 : 70 - 71) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติจริงของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทยที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมปัญญา เทียมวัน (2534 : 123) พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ นักวิชาการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษาธิการอำเภอไม่แตกต่างกัน

ส่วนสาเหตุที่ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน แต่ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานทบภายในการพัฒนา สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ของกระทรวงศึกษาธิการ มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2531 : 14) ได้ระบุไว้ว่าจะต้องให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในฐานะกระทรวง และเป็นองค์กรกลางทางการศึกษา เพื่อประสานการบริหารการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมภายในอำเภอ และสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางการศึกษา ที่สังกัดกรมต่าง ๆ ใ้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสำนักงานศึกษาธิการอำเภอด้วย ความแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ระบุว่า มุ่งปรับปรุงโครงสร้างการบริหารการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม โดยการกระจายและมอบอำนาจจากส่วนกลางไปสู่หน่วยงานทางการศึกษา ที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นองค์กรกลาง ทำหน้าที่ประสานงานการให้ทรัพยากรร่วมกันในระดับอำเภอ ด้านการวางแผนและการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน การตรวจติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพทางการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2532 : 3) เป็นผลให้ศึกษาธิการอำเภอมีความ
คาดหวัง และมองเห็นอนาคตของการปฏิบัติงานได้ตรงกัน เกิดวิฤและกำลังใจที่จะปฏิบัติงาน
ให้ดีขึ้น จึงให้มีที่ต่งการปฏิบัติงานสอดคล้องต้องกัน ไม่ว่าจะเป็นศึกษาธิการอำเภอที่มี
ประสบการณ์การทำงานน้อย หรือศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก จึงเป็น
ไปตามแนวความคิดของ เจริญผล สุวรรณโชติ (2519 : 10) ที่ทำให้ไว้ว่า นโยบายและ
เป้าหมายขององค์การที่ชัดเจนจะทำให้ปฏิบัติงานสามารถคาดการณ์เพื่อการทำงานได้แน่นอนถ้า
ด้วยเหตุผลดังกล่าวอาจส่งผลให้ศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ที่มีประสบการณ์การ
ทำงานในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักวิชาการศึกษาไม่แตกต่างกัน

๕. จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ที่มีอายุต่างกัน
ปรากฏว่ามีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามองค์ประกอบของ
คุณลักษณะรวมทุกด้านและในแต่ละด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการ
วิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รุ่งศักดิ์ ป้องกงลาล (2519 : 41 - 42) ที่พบว่า
ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่างกัน มีสมรรถภาพในการบริหารงานไม่แตกต่างกัน และสอดคล้อง
กับงานวิจัยของ ภาคย์ กลิ่นบุษย์ (2530 : 111) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุ
แตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่านศึก แก้วห้อง (2531 : 129 - 130) ที่พบว่า
ศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทของศึกษาธิการอำเภอแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พันทิพา แซ่ลั่น (2531 : บทคัดย่อ)
ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีวัยวุฒิต่างกัน ปฏิบัติงานตามโครงสร้างบริหารงาน ปี พ.ศ. 2525
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สุพล บุญไทย
(2531 : 65) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีวัยวุฒิต่างกัน ปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหาร
งานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมบูรณ์ วิทยทอง
(2532 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ศึกษาธิการอำเภอที่มีวัยวุฒิต่างกัน ปฏิบัติงานตามบทบาทของ
ศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมเกียรติ แก้วจิม (2534 : 116) ที่พบว่า ศึกษาธิการ
อำเภอในภาคใต้ของประเทศไทยมีวัยวุฒิต่างกัน ปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนบริหารงาน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนสาเหตุที่ศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้มีอายุต่างกัน แต่ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2526 : 1 - 2) กล่าวว่า ผู้จะมาดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอนั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมาก่อน ซึ่งมีประสบการณ์การบริหารมาบ้างแล้ว ทำให้เข้าใจงานของศึกษาธิการอำเภอเป็นอย่างดี ประกอบกับก่อนที่จะเข้าดำรงตำแหน่งจะต้องผ่านการฝึกอบรมเพื่อจะมารับทราบงานในหน้าที่และความรับผิดชอบก่อนจะมีการแต่งตั้ง ในขณะเดียวกันเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งแล้ว ก็เข้าร่วมประชุมสัมมนาอยู่ตลอดเวลา ทั้งที่เป็นศึกษาธิการอำเภอที่มีอายุต่างกัน มีงานที่ต้องปฏิบัติเหมือน ๆ กัน และการดำเนินงานไปในแนวทางรูปแบบเดียวกัน จึงน่าจะเชื่อได้ว่าการศึกษาธิการอำเภอที่ได้รับการพัฒนา มีการรับรู้ในระบอบแบบแผนและแนวทางปฏิบัติอย่างเดียวกันย่อมจะทำให้บุคคลปฏิบัติงานอย่างเดียวกันผลสำเร็จก็แล้วแต่ผู้กล่าว ทำให้ศึกษาธิการอำเภอใน 14 จังหวัดภาคใต้ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 อภิปรายผลโดยยึดปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับศูนย์ข้อมูลไม่สมบูรณ์เพื่อขอผลการศึกษา วิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน จากการศึกษาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับการสำรวจรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างในระบบ ความสามารถวิเคราะห์นโยบายและแผนงาน ด้านการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถวางแผนการศึกษา การประสานและการพัฒนารวมในภาพรวมระดับอำเภอ การมีความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครองในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ หลักสูตรการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมีชมศึกษา สามารถให้การนิเทศได้ และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หรือผ่านการอบรมคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ถ้านักวิชาการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถดังกล่าวอันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ศึกษาธิการอำเภอเห็นด้วยในระดับมากและไม่แตกต่างกัน จะทำให้การปฏิบัติงานของศูนย์เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดแล้วไว้เห็นว่าจะสอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคของข้อนี้

2. ปัญหาการบริหารและการประสานงานยังขาดระเบียบและรูปแบบการประสานงานทำให้เกิดอำนาจการต่อรอง และทำให้การประสานการใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดกิจกรรมเพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเป็นไปด้วยความยากลำบาก จากการศึกษาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษายู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน เกี่ยวกับความสามารถประสานงานระหว่างองค์การการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องปรับปรุงระเบียบวิธีทำงานให้ก้าวหน้าและทันสมัย และความสามารถใช้สื่อต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน แสดงให้เห็นว่าข้อนี้เป็นปัญหาและอุปสรรค

3. การติดตามประเมินผล ขาดเครื่องมือ ขาดนักวิชาการศึกษาที่จะทำหน้าที่ศึกษาวิเคราะห์และติดตามประเมินผล จากการศึกษาเป็นรายข้อพบว่า ศึกษาธิการอำเภอมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษายู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน เกี่ยวกับความสามารถนำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าสอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคของข้อนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่พบจากการวิจัย

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าที่ศึกษาธิการอำเภอ มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นรายข้ออยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน ควรจะเป็นคุณลักษณะของนักวิชาการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

1.1 ด้านวิชาชีพ สามารถประสานงานระหว่างองค์กรทางการศึกษาต่างมีประสิทธิภาพ ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่นได้ มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน รู้จักตัดสินใจ วิเคราะห์ปัญหา โดยให้ข้อมูลและหลักวิชา มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และรักษาสื่อสารระเบียบวินัย และความรับผิดชอบของผู้ร่วมงาน เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา

1.2 ด้านบุคลิกภาพ การตรงต่อเวลา มีวินัย และความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ เข้าสัมพันธ์กับบุคคลทุกระดับได้ มีความอดสาหัสพยายาม มีความกระตือรือร้นกระตือรือร้นกระเจงและมีชีวิตชีวา พุดจาไพเราะและมีเหตุผล ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้ และแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา

สท.วันข้อ 15 (นักวิชาการศึกษาจะต้องมีสถานภาพส่วนตัวทางเศรษฐกิจดี) ที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

1.3 ด้านวิชาการ มีความสามารถสำรวจรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ นำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ ติดตามผลการปฏิบัติงานให้ทันไปตามแผนงานที่กำหนด สามารถวิเคราะห์นโยบายและแผนงานด้านการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลและการจัดการศึกษา และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา สท.วันข้อ 2 (นักวิชาการศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสาขาวารบริหารการศึกษาหรือเอกกับการฝึกอบรมวิชาการศึกษาบริหารการศึกษา) และข้อ 5 (นักวิชาการศึกษาต้องมีผลงานการวิจัยเผยแพร่ต่อสาธารณะ) ที่ต้องปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. ควรมีการฝึกอบรมนักวิชาการศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ สามารถปฏิบัติงานระหว่างองค์การทางกาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่นได้ มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มเติมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน การตรงต่อเวลา มีวินัย และความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เข้าสัมพันธ์กับบุคคลทุกระดับได้ มีความอดสาหัสพยายาม มีความสามารถสำรวจรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ การนำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ

3. ควรกำหนดเป็นเกณฑ์การสอบคัดเลือกหรือสอบแข่งขันในภาคความเหมาะสมกับตำแหน่งของนักวิชาการศึกษาต่อไป

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด ศึกษาธิการอำเภอ ได้เสนอแนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา พอสรุปได้ดังนี้คือ นักวิชาการศึกษา ควรมีความรู้ในหน้าที่ ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ สามารถวิเคราะห์ วิจัย มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการประสานงาน รักและศรัทธาในอาชีพของตน มีมนุษยสัมพันธ์ดี แต่งกายสุภาพเรียบร้อย มีบุคลิกภาพเป็นที่ยอมรับต่อคนทั่วไป สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี และการพูดจาอ่อนน้อมถ่อมตนด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มตัวแปรอิสระด้านวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และอายุ ของศึกษาธิการอำเภอ ให้มีมากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อให้เกิดค่าจำแนกสูงขึ้น และสามารถวิเคราะห์ให้เห็นประเด็นชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรใช้มาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) ของระดับที่พึงประสงค์ มากกว่า 3 ระดับ เพื่อจะได้ค่าคะแนนเฉลี่ยที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาที่ชัดเจนมากขึ้น
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา ตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในทุกภาคของประเทศไทย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล อัคริพย์ และเสกธีร เหลืองอร่าม. ปฏิบัติงานสำนักงานภาคฤดู. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2517.
- กมล สดประเสริฐ. คู่มือเตรียมสอบเป็นเจ้าหน้าที่นักวิชาการศึกษา 3 ภาคความรู้ความสามารถ ที่สอบการ. กรุงเทพฯ : พัฒนาหลักสูตร, 2535.
- ถวิล สวัสดิทานิชย์. วิทยุและการปรับปรุงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- กิตติมา ปรีดีดิลก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ชนการพิมพ์, 2520.
- กิตติศักดิ์ รัตนธาดา. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน. ปริทัศน์พิมพ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- กฤษณ์ ศรีสุภา. การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งก่อกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 11. ปริทัศน์พิมพ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานผลการวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนา การวางแผนการศึกษาในระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : กองการวิจัยการศึกษา สำนักงาน
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527.
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนสามัญ, สำนักงาน. เอกสารมาตรฐานการดำเนินงาน สำนักงานวิชาการ. 2531. อัดสำเนา.
- กมล สวัสดิธาก. หลักการบริหารและมนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สุวรรณภูมิ, 2520.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. ทฤษฎีการบริหาร. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2519.
- ชโลมใจ กิจการรัตน์. คุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการบริหารงานของ ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
- มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- ดุสิต ชุ่มสาย, ม.ล. จิตวิทยาในวัดประจำวัน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2508.
- ถวิล เกื้อกุลวงศ์. การบริหารการศึกษาสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2530.
- กัณธีรัตน์ สุกัณห์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการศึกษาวิทยุศึกษา ซึ่งจัด กองงานวิทยาลัยสหบาล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. ปริทัศน์พิมพ์ กศ.ม.
- กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

กิตาวลี เมฆสวรรค์. "ตำแหน่งวิชาการ : แนวคิดและความมุ่งหมาย," ข้าราชการ.

32(3) : 7 - 15 ; กรกฎาคม 2530.

ธนา โกมลภิส. มนุษยสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2527.

นพพงษ์ บุญจิตรวาลย์. ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ณรงค์ศิลป์, 2527.

นิพนธ์ ศศิธร. การจัดระเบียบองค์การปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนส, 2525.

บุญมา กันปนากพงษ์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของวิสุ.

ปริชญานิพนธ์ ภส.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

บุญสิทธิ์ สวัสดิ์รังษี. การศึกษาปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้.

ปริชญานิพนธ์ ภส.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2529.
อัสสาเนา.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. การสำรวจสภาพสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอในช่วงปีงบประมาณ 2532. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2533.

✓ _____ . คู่มือการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2534.

_____ . แนวทางการเข้าสู่ตำแหน่งและย้ายข้าราชการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2534.

_____ . บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของนักวิชาการศึกษาระดับภูมิภาค. กรุงเทพฯ : กองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2530. อัสสาเนา.

_____ . แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.

_____ . แผนลัทธิก้าวหน้า 3 ปี รอบที่ 2 (ปี 2532-2535) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

_____ . แผนลัทธิก้าวหน้า 3 ปี รอบที่ 3 (ปีงบประมาณ 2536 - 2538). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัท ที.พี.พรินท์ จำกัด, ม.ป.ป.

_____ . เอกสารประกอบการฝึกอบรมนักวิชาการศึกษาบรรจุใหม่ ปีงบประมาณ 2534. ม.ป.ป. (อัสสาเนา)

_____ . คู่มือปฏิบัติงานสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

_____ . การวางแผนการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2526.

- ประชุม รอดประเสริฐ. "นักบริหารในฐานะนักพัฒนา," บริหารการศึกษาสัมพันธ์.
 เลียงใหม่ : ศึกษาสารคดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2527.
- ผ่านศึก แก้วทอง. บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี
งานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท ศึกษ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- พนัส ทันทาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- พรณี ประเสริฐวงศ์ และกาญจนา เรืองจิตปกรณ. การบริหารงานสำนักงาน. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2522.
- "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 (แก้ไขเพิ่มเติม
 ฉบับที่ 2)," ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 109 ตอนที่ 120 หน้า 1 - 4 : 13
 ธันวาคม 2535.
- พั่งงา, จังหวัด. ประกาศจังหวัดพั่งงา เรื่องการสรรหาข้าราชการมาดำรงตำแหน่งที่ว่าง.
 ลงวันที่ 11 เมษายน 2534.
- พันทิพา แฉ่คัน. การศึกษากิจการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ของประเทศไทย
ตามโครงสร้างบริหารงาน ปี พ.ศ. 2527. ปริญญาโท ศึกษ.ม. สงขลา :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531. อัดสำเนา.
- พิพัฒน์ เกลี้ยงชา. บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของนักวิชาการศึกษา สำนักงาน
ศึกษานิเทศก์จังหวัด ตามความเห็นของผู้บริหารเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการและเจ้าหน้าที่
ฝ่ายวิชาการในสำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- โพธิ์ วัฒน. การศึกษาปัญหาการบริหารงานแผนงานและวิชาการของศึกษานิเทศก์ใน
14 จังหวัดภาคใต้. ปริญญาโท ศึกษ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 สงขลา, 2530. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ โภชรัตน์. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี.
 ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2535. อัดสำเนา.
- ไพบุลย์ ทองใบ. ลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
ใหญ่ ตามความคาดหวังของผู้บริหาร ครูอาจารย์ และศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 6.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

- ภาคย์ กลั่นบุศย์. ปัญหาและความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- บุญญา สาธร. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.
- รุ่งศักดิ์ ป้องกงลาด. การประเมินสมรรถภาพบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในเขตการศึกษา 11. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- วิจิตร วรุตบางกูร. ศิลปศาสตร์สำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- วิญญู อังคณารักษ์. วิธีทำงานให้ได้ดี. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- ศิริวรรณ ลิขุยานนท์. การจัดการสำนักงาน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2525.
- สมเกียรติ เจริญจิณ. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัติ และความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ กรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.
- สมเกียรติ จิมแก้ว. การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534. อัดสำเนา.
- สมบูรณ์ วิทยทอง. การปฏิบัติงานตามบทบาทของศึกษาธิการอำเภอเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนในภาคใต้ของประเทศไทย. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2532. อัดสำเนา.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแบบใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สมยศ มีเทศน์. เอกสารคำบรรยายอบรมเตรียมหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2533. อัดสำเนา.

✓ สุมาน _ แสงมล. "ประมวลคำบรรยายและอภิปรายการประชุมนักวิชาการศึกษา," 2527.

อัสสาเนา.

สุศล บุญไทย. ศึกษากระบวนการบริหารงานของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ของประเทศไทย.

ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2531.

อัสสาเนา.

สุสา จันทร์เฒ่า และสุรางค์ จันทร์เฒ่า. จิตวิทยาเพื่อความสุขในการดำรงชีวิต.

กรุงเทพฯ : ไทอวิธนาหานิส, 2524.

สุรศักดิ์ ลิ่มมณี. การศึกษากิจกรรมของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ของประเทศไทย.

ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.

อัสสาเนา.

สุปิต ขุนศักดิ์. ลักษณะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ของประเทศไทย

อัสสาเนา ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัสสาเนา.

เสถียร เหลืออร่าม. บทบาทสัมพันธ์ในองค์การ. กรุงเทพฯ : วัชรินทร์การพิมพ์, 2525.

เสวิมปัญญา เทียมวัน. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมการศึกษาของศึกษานิเทศก์

ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ของประเทศไทย และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในเขตการศึกษา 6. ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัสสาเนา.

โสฬส สิงห์ทิวา. ปัญหาการบริหารงานของศึกษานิเทศก์ในภาคใต้ของประเทศไทย.

ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2527. อัสสาเนา.

อรรษา ไพฑูริย์. งานสำนักงาน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีดพิมพ์, 2527.

อัญชลีรัตน์ บุญธิดาสุกุล. ความต่อเนื่องในการพัฒนาหัวหน้าภาควิชามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญฐานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2530. อัสสาเนา.

อรุณ วิทย์ธรรม. หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

ไทอวิธนาหานิส, 2527.

อุทัย บุญประเสริฐ. "ภาวะผู้นำ," นักบริหาร. 2(5) : 2 : ธันวาคม 2521.

เอกชัย กัณโฑพันธ์. การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

อานันทการพิมพ์, 2533.

- Allport, Gordon. Personality : A Psychological Interpretation.
New York : John Wiley and Sons, Inc., 1967.
- Bass, Bernard M. Stagdoll's Handbook of Leadership : A Survey of Theory
and Research. New York : The Free Press, 1981.
- Best, John W. Research in Education. New Jersey : Prentice-Hall, 1978.
- Blake, Robert R., Jane Sryley Mouton and Martha Shipe Williams.
The Academic Administrator Grid. San Francisco : Jossey-
Bass Publishing, 1981.
- Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. 3rd ed.
New York : Harper and Row, 1970.
- Doll, Ronald C. Curriculum Improvement. Boston : Allyn and Bacon,
1968.
- Dunn, J.D., Elvis Stephen and J. Roland Kelley. Management Essentials :
Resource. New York : McGraw-Hill Book, 1973.
- Edwards, David C. General Psychology. London : Macmillan Company,
1969.
- Faber, Charles F. and Shearron F. Gilbert. Elementary School
Administration Theory and Practice. New York : Holt Rinechart
and Winston, Inc., 1970.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education.
5 th ed. Tokyo : McGraw-Hill International Book, 1981
- Gulick, Luther and Lyndall Urwick. Note and The Theory of Organization
in Papers on the Science of Administration Columbia University.
1973
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size
for Research Activites," Journal of Education and Psychological
Measurement. 3 : 607-608 ; Autumn, 1970.
- Luthans, Fred. Oranization Behavior. New York : McGraw-Hill, 11981.
- Miller, Sutherland Jr. "The Relationship of Personality to Occupation
Setting and Function," Dissertation Abstract. 21 : 3518-A ;
1960.
- Moomaw, Edmund W. "Participatory Leadership Strategy," Leadership
Roles of Chief Academic Officers. edited by David G. Brown
San Francisco : Jossey-Bass, 1984.
- Noll, Victor H. Introduction to Education Measurement. Bostor :
Houghton Mifflin Co., 1975.
- Nolte, Chester M. An Introduction to School Administration : Selected
Readings. New York : The McMill Company, 1966.

- Pellegrino, J.W. and C.K. Varnhagan. "Abilities and Aptitudes," in The International Encyclopedia of Education : Research and Studies. V.I.P.I.Oxford : Pergamon Press, 1985.
- Pfiffner, John M. and Frank P. Sherwood. Administrative Organization. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1965.
- Sayles, Leonard R. Leadership : What Effective Managers Really Do and How They Do It. New York : McGraw-Hill Inc., 1979.
- Shane, Harold G. Creative School Administration. New York : Harry Holt Company, 1987.
- Stogdill, Ralph M. Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research. New York : The Free Press, 1974.
- Wolverton, Robert E. "The Chief Academic Officer : Argus on the Campus," in Leadership Role of Chief Academic Officers. edited by David G. Brown. San Francisco : Jossey-Bass, Publishers, Inc., 1984.

תוכן העניינים

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอตะกั่วป่า
อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา

28 ตุลาคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถาม

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นายสุชาติ ทาตะนาม นิสิตปริญญาโทภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัย เรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้" ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางเพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักวิชาการศึกษา และเป็นแนวทางในการพิจารณาเกณฑ์ที่เหมาะสมในการคัดเลือกบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาในโอกาสต่อไป

จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยออกแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมนี้ และกรุณาส่งคืนภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2537 จะเป็นพระคุณยิ่ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุตเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ ทาตะนาม)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา
ในคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านบุคลิกภาพ ตามความคิดเห็น
ของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษา
ตามความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอในภาคใต้

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักวิชาการศึกษา

ขอขอบคุณที่ท่านตอบแบบสอบถาม

นายสุชาติ ทาตะหาญ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลง [] ที่คำตอบให้ ตรงตามความเป็นจริง

1. วุฒิการศึกษาของท่าน
 - [] ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 - [] สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ
 - [] ต่ำกว่า 10 ปี
 - [] ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
3. อายุ
 - [] ต่ำกว่า 45 ปี
 - [] ตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 โปรดอ่านและพิจารณาข้อความต่อไปนี้รอบคอบ และทำเครื่องหมาย / ลงใน
ข้อที่ท่านต้องการเพียงข้อละ 1 แห่ง

ลำดับที่	คุณลักษณะของนักวิชาการศึกษา	ระดับที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1.	<u>ด้านวิชาการ</u> มีวุฒิการศึกษาอย่างน้อยปริญญาโท			
2.	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสาขากการบริหารการศึกษา หรือเคยรับการฝึกอบรมวิชาการบริหารการศึกษา			
3.	มีความรู้ในศิลปวัฒนธรรมหรือผ่านการอบรมด้าน ศิลปวัฒนธรรม			

ลำดับที่	คุณลักษณะของนักวิชาการศึกษา	ระดับที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
4.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้หรือผ่านถาวรบรม ด้านคอมพิวเตอร์			
5.	มีผลงานการวิจัยเผยแพร่ต่อสาธารณะ			
6.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน ระดับประถมและมัธยมศึกษาสามารถให้การนิเทศได้			
7.	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ			
8.	สามารถวิเคราะห์นโยบายและแผนงานด้านการศึกษา มาใช้ในการปฏิบัติงาน			
9.	สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงาน ที่กำหนดไว้			
10.	สามารถสำรวจรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ			
11.	สามารถวางแผนการศึกษา การศาสนา และการ วัฒนธรรมในภาพรวมระดับอำเภอ			
12.	สามารถเขียนบทความและเอกสารทางวิชาการเพื่อ เผยแพร่			
13.	มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครองในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน			
14.	มีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลคุณภาพการจัดการศึกษา ในขอบเขตที่รับผิดชอบ			
15.	สามารถนำข้อมูลจากการประเมินผลการศึกษาไปใช้ ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ			

ลำดับที่	คุณลักษณะของนักวิชาการศึกษา	ระดับที่พึงประสงค์		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
	<u>ด้านวิชาชีพ</u>			
1.	มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี			
2.	รักษาส่งเสริมระเบียบวินัยและความรับผิดชอบของ ผู้ร่วมงาน			
3.	ตัดสินใจ วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ข้อมูลและหลักวิชา			
4.	สามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคอย่างสุขุมรอบคอบ			
5.	สามารถโน้มน้าวใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติงานไปสู่ความ สำเร็จ			
6.	มีทักษะในการใช้เครื่องมือบันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ ข้อมูล			
7.	นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน อย่างเหมาะสม			
8.	มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ			
9.	สามารถประสานงานระหว่างองค์กรทางการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ			
10.	มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมวิชาการที่จัดขึ้นโดย หน่วยงานอื่น			
11.	ทำงานเป็นทีมร่วมกับบุคคลอื่นได้ดี			
12.	มีเทคนิควิธีการในการปฏิบัติงานอย่างชาญฉลาด			
13.	ปรับปรุงระเบียบวิธีทำงานให้ก้าวหน้าและทันสมัย			

ลำดับ ข้อ ที่	คุณลักษณะของนักวิชาการศึกษา	ระดับที่พึงประสงค์		
		มาก	ปาน กลาง	น้อย
14.	สามารถใช้สื่อต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อการประชาสัมพันธ์ หน่วยงาน			
15.	มีความไว้วางใจต่อวิชาชีพ			
	<u>ด้านบุคลิกภาพ</u>			
1.	มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง			
2.	แต่งกายสุภาพและเหมาะสมกับกาลเทศะ			
3.	มีรูปร่าง ท่าทางเป็นที่ประทับใจต่อผู้พบเห็น			
4.	พูดจาไพเราะและมีเหตุผล			
5.	มีความสามารถในการพูดต่อที่ชุมนุมชน			
6.	ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบุคคลอื่นได้			
7.	มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง			
8.	มีมนุษยสัมพันธ์ดีเข้าสมาคมกับบุคคลทุกระดับได้			
9.	มีความเฉลียวฉลาดและปฏิภาณไหวพริบดี			
10.	มีความกระตือรือร้นกระฉับกระเฉงและมีวิสัยทัศน์			
11.	ตรงต่อเวลา มีวินัย และความรับผิดชอบ			
12.	มีความอ่อนน้อมถ่อมตน			
13.	มีสุขภาพจิตดีมีอารมณ์ขัน			
14.	มีความกล้าหาญหาญ			
15.	มีสถานภาพส่วนตัวทางเศรษฐกิจ			

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการผู้ทรง
ที่ท่านเห็นว่าสำคัญและจำเป็นที่ควรจะมี

1. ด้านวิชาการ _____

2. ด้านวิชาชีพ _____

3. ด้านบุคลิกภาพ _____

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของศึกษาธิการอำเภอ จำแนกตามเขตการศึกษาและจังหวัด

เขตการศึกษา	จังหวัด	ศึกษาธิการอำเภอ	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
2	1. ชะลา	7	5
	2. ปัตตานี	12	8
	3. สตูล	6	5
	4. นราธิวาส	13	8
3	1. สงขลา	16	11
	2. พัทลุง	10	8
	3. นครศรีธรรมราช	18	11
	4. สุราษฎร์ธานี	19	11
	5. ชุมพร	8	6
	1. ภูเก็ต	3	3
	2. ตรัง	9	8
	3. พังงา	8	7
	4. กระบี่	8	7
	5. ระนอง	5	5
	รวม	142	103

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตการศึกษาและจังหวัด

กลุ่มตัวอย่าง		จำนวนแบบสอบถาม ที่ส่ง	จำนวนแบบสอบถาม ที่ได้รับคืน	ได้รับคืน คิดเป็นร้อยละ
เขตการศึกษา	จังหวัด			
2	1. ชะลา	5	4	80
	2. ปัตตานี	8	8	100
	3. สตูล	5	5	100
	4. นราธิวาส	8	8	100
3	1. สงขลา	11	10	90.90
	2. พัทลุง	8	8	100
	3. นครศรีธรรมราช	11	11	100
	4. สุราษฎร์ธานี	11	11	100
	5. สมุทร	6	6	100
4	1. ภูเก็ต	3	3	100
	2. ตรัง	8	8	100
	3. พังงา	7	6	85.71
	4. กระบี่	7	7	100
	5. ระนอง	5	5	100
	รวม	103	100	97.08

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุชาติ ทาตะนาม
วันเดือนปีเกิด	18 กุมภาพันธ์ 2493
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	23 ถนนวัฒนา เทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา
ตำแหน่งในอดีต	ครูสังกัดกรมสามัญศึกษา
ตำแหน่งปัจจุบัน	ศึกษาธิการอำเภอตะกั่วป่า
สถานที่ทำงาน	สำนักงานศึกษาธิการอำเภอตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519	การศึกษามัธยมศึกษา (ภาษาอังกฤษ)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
พ.ศ. 2528	นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2538	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร